

Свобода Народам!

Свобода Людині!

БЮЛЕТЕНЬ ЮНАЦТВА СУН

ч. 12

/ квітень-грудень /  
1988

## ДО ПРОГРАМ ВИШКОЛУ ЮНАЦТВА ТА МОЛОДИХ КАДРІВ

### ВСТУПНІ ЗАВВАГИ.

Успіх вишколів буде запевнений тоді, коли програми вишколів будуть послідовно узгоджувати ідеологію і практику, яко два взаємно доповнюючі і не роздільні аспекти у вихованні юнацтва. Обидва аспекти вишколів мусять проходити рівночасно. Свій вишкіл юнак чи юначка мусять завершити певною пробою-дією /в якійсь ділянці організаційної діяльності/ яка доказала б особисту відданість Справі й Організації /так зв. "комітмент"/. Щойно тоді юнак/-чка були б готові до приречення і повного членства в Організації. Завжди наголос **МУСИТЬ** бути на якість членства і молодих кадрів, а не на кількість. Цієї засади повинні придержуватися всі відповідні референти, вишкільники і проводи юнацтва - на всіх щаблях.

### ДО ПРАКТИЧНИХ АСПЕКТІВ ВИШКОЛІВ.

Вишколи мають в основному дві цілі:

- а/ виховання молодого українського націоналіста /в ідеологічно-політичному зміслі/;
- б/ вишкіл українського націоналістичного активіста у різних ділянках праці і дії боротьби за незалежність.

До а/ Тут необхідно показати тяглість української визвольної боротьби в ідеологічно-політичній та дійовій площинах, почавши, наприклад, від Шевченка аж по сьогодні. А можна ще піти далше в глиб історії аж до початків козаччини, і показати, що ідеї визволення української нації і української людини, та їх практичне здійснювання є хребтом української історії за останніх 500 років. Є необхідно ставити і наświetлювати ідеї, цілі, та діяльність ОУН в контексті українських визвольних процесів в загальному. Щоби від самого початку вишколу здобути правдиве зацікавлення юнацтва, і наголосити тяглість, мабуть найкращий метод, представлення матеріалу є порівняльно-паралельний спосіб, наприклад: вивчати рівночасно ідеї Шевченка, Міхновського, Донцова, Бандери, Симоненка і інших. Подібні паралелі можна проводити і в інших ділянках: засади, прикмети, цілі тощо, української революції /Хмельниччина, Гайдамаччина, Визвольні Змагання, УВО-ОУН-УПА/. Програмові аспекти української революції /знову від Хмельницького по сьогодні - Бандера, Полтава, Стецько, і інші/. Творчість **СУЧАСНИХ** борців в Україні **МУСИТЬ** мати і на будуче належне місце і наświetлення в ідеологічно-політичному вишколі, яко невіддільна частина визвольних процесів. Треба тут враховувати теж і практичний аспект - що сьогоднішня боротьба в Україні і її борці це не "історія" для молодих, але живі люди і живі події. Тому це треба використати щоби виробляти повну співзвучність та ідентифікацію між юнацтвом і молодими кадрами тут та їхніми ровесниками-борцями в Україні. Головна ціль є закріпити поняття, що молоде покоління тут і там змагається за ту саму ідею визволення, і що Організація стоїть в авангарді цієї боротьби, втілюючи історичну українську визвольну стихію.

До б/ Тому, що природньо люди, чи навіть гурт людей не є "одноставний" у своїх здібностях чи нахилах, практичний вишкіл мусить проходити беручи під увагу зацікавлення чи потенціал поодиноких юнаків чи юначок. Одні мають різного рода технічні зацікавлення, інші військові, а ще інші академічно-інтелектуальні, тощо. Це треба конечно узгляднювати, бо такий підхід приносить ділову користь. Пропонується включити або більше наголосити наступні зайняття в практичному вишколі:

1/ Щоби найефективніше запізнавати юнацтво з сучасною боротьбою в Україні, зобов'язувати юнацтво в якійсь мірі ініціювати чи включуватися в акції оборони України, а в тому в акції оборони українських політв'язнів в СРСР. На кожному терені вже існують комітети оборони. Ці комітети повинні бути підсилені юнацтвом, а якщо де такого комітету немає - то його там повинні юнаки/-чки творити по лінії організаційного доручення. Це заставить юнацтво запізнаватися з проблематикою і рівночасно монтувати акції. Користі є очевидні.

2/ Доручувати охочим і здібним до цього, щоб перекладали на чужі мови матеріали і документи з України, для публікації в наших виданнях /Юкр. Рівю, АБН-Кор., Юкреніян Еко/, мінення для акції оборони, а саме зайняття перекладу вишколювало б посилення і зміну для тих, що тепер працюють в цій ділянці.

3/ Цих юнаків /-чок/ що студіюють по високих школах заставити, щоб вони стали активними в студентських громадах і стреміли до цього, щоб їх очолити - і тим самим поставити їх на рейки корисної роботи для української справи.

4/ Схочих і здібних заставляти здобувати військову, поліційну, чи іншу технічного типу вмiлостей/фотографія, радіо, самооборона, тощо/, і розробити програму практичного застосування здобутих вмiлостей по даних теренах.

5/ Ділянка туристики в СРСР. Численні групи середньо-шкільної молоді щороку їде в Україну. Це поле діяльності нами майже не охоплене, але і тут /хоча це вимагає "професійності"/ можна заангажувати відповідні юнацькі одиниці, напр. для збирання інформацій про такі поїздки, списки тих, що їдуть, і.т.п.

6/ Ділянка комунікації та інформації /так зв. "мідія"/. Багато молодих людей тим сьогодні цікавиться по фаховому. І це треба використати.

7/ Встановити для повнолітнього юнацтва, перед переходом до організаційних кадрів /або яко передумова до переходу/, так зв. ОРГАНІЗАЦІЙНУ СЛУЖБУ, яка тривала б певний визначений час - наприклад, шкільні вакації. В цьому даний юнак чи юначка виконували б певну Організаційну роботу у відповідньому секторі діяльності до якого дана одиниця, з точку зору вишколу, сміння чи здібностей, найкраще надавалабся. З цього користала б Організація і даний юнак /-чка/, і що остаточно закріпило б даного юнака при організаційній роботі. Таку "організаційну службу" варта б теж застосувати і до молодих кадрів. Наприклад: висилка людей там, де є певні організаційні потреби на період 6 місяців до одного року. Найкраще до цього надаватимуться люди, які є студентами або кінчають студії, і ще в тому віці не мають інших зобов'язань.

Крім цього така "організаційна служба" має певну дозу "романтики", що є важливим чинником у вихованні і вишколі - чого в нас є замало, через обставини.

Цю ліству зайнять, очевидно, можна продовжувати. Але залишаємо це за відповідними чинниками на місцях. Зрештою кожний терен має крім цього свої власні питомі обставини і можливості.

Вважаємо, що треба припинювати метод спеціалізованих юнацьких звен, які були б під вишкільним наглядом/не діловим/ відповідних організаційних референтур/напр.: юнацтво з військово-технічних звен під наглядом військового референта; юнацтво схильне до зовнішньої політики під наглядом референта зовнішньої політики; і т. д./. Це дало б змогу, з часом, кожній референтурі мати певний безпосередній вишкільний нагляд над СВОЇМ джерелом постачання людей до роботи, з хвилиною коли даний юнак чи юначка з даного спеціалізованого звена/тут можна брати до уваги "організаційну службу" в даній референтурі/ стають членами Організації.

В цій схемі проводи юнацтва мали б за завдання розпізнавати здібності даного юнака/-чки/, до чого вони найкраще надаються. Тоді з тих осіб творити окремі звена - спеціалізовані, назв'їм це так - і ставити їх до вишкільної диспозиції відповідних референтур. Це НЕ означає, що організаційні референтури мають це брати на себе додатково обов'язок вишколу, але що юнацькі проводи повинні подбати, щоб ці звена/чи одиниці/ одержували відповідні вишколи, які покриваються з поодинокими ділянками організаційної роботи. А це можна досягнути тільки в порозумінні з відповідними діловими референтурами Організації, бо ці останні є фактично в курсі справ і потреб в своїх ділянках праці.

Отже, ВСЕ юнацтво одержувало б основний Організаційний вишкіл/ідеологічно-політичний, конспірація, тощо/, це що стосується до всіх, а відтак, або рівночасно, спеціалізовані ділові вишколи.

Ця метода уможливить зраціоналізувати господарку людини, зосередити і унормувати відповідні канали для руху людей з юнацького сектору до активу Організації, запевнить, що кожний юнак/-чка/ і майбутній член активу буде мати організаційне навантаження, - що автоматично піднесе ефективність в роботі цілої Організації, бо запевнить з часом, що ВСІ кадри Організації будуть активні на якому-сь відтинку праці, чого немає тепер. Себе всі кадри будуть ділово упереджені - затори на діл./Навертаючись до юнацтва і молодих кадрів, ми всі знаємо, що бувають випадки тепер, що є молодий член, якого ніхто не знає де "причепити" фактично, яку роботу дати йому чи її, а то навіть не знати до чого ця людина є фактично здібна! А це гірше, що часто є так, що людям вже добігає 30-ка з таким, а вона ще "юнаки", і так собі роками "крутяться", аж поки не збайдужіють. А це треба, і можна, направити!/.

Живемо в модернім світі, і тому методи праці і підходу до праці мають теж йти цим шляхом. Також треба взяти під увагу переважний фактор, що пересічний молодий член Організації чи член юнацтва має/чи буде мати/ високу або фахову освіту. В нашій ситуації і обставинах цей "тренд" буде продовжуватися. І тому Організації мають бути приготовані тим молодим кадрам завдання на відповідному рівні, і створити атмосферу і обставини "професійності" і ефективності в своїй багатогранній дії.

#### КІНЦЕВІ ЗАВВАГИ.

Без практичної активізації/конкретної праці, надання обов'язків, і поставлення члена, чи юнака, перед відповідальністю/ є

неможливо виростити нові провідні кадри і добрих молодих членів активу. Так зв. "готових 100%" людей ніколи небуло, нема, і не буде. Тут мусить бути місце на правило, що людина вчиться з досвіду і зі своїх власних помилок. А досвід старших друзів, повинен служити в цій естафеті кадрів як база для дальшого росту Організації і її дії в обставинах, які міняються скорим темпом, і що раз ставлять Організацію перед новими вимогами змагу.

Відносно "естафети" кадрів Організації, викажуться тепер, що за останніх 30 років в Організації була незадовільна мобільність людей в гору, і горизонтально, що спричинило сучасний стан браку відповідних молодих і середніх річників серед провідних кадрів і членства, і в додатку до цього, певну дозу сумніву відносно молодих кадрів, які за останніх кілька років вже почали напливати, мовляв "чи він/вона буде добрий, чи дасть раду, чи певний, і т.п." /Треба ствердити, що між сучасним річником молодих кадрів і річниками друзів з 30-40-их років, було затрачене через брак мобільності і поповнення, майже цілий середній річник людей, який повинен був заактивізуватися на всіх щаблях десь в 50-60-х роках/.

Вилучи сумніву, і запити які ставляться відносно молодого членства правильні, АЛЕ на них ніхто не дасть задовільної відповіді, і ніхто не розвіє цих сумнівів, КРИМ того молодого члена при конкретній роботі, навантаженню, обов'язках, і відповідальності - що Є і БУДЕ його одинокою школою!

Ми ствердили потребу мобільності і поповнення на всіх щаблях Організації, очевидно, в конструктивному змислі, бо це посилить процес скріплення і росту Організації квалітативно і квантитативно, що остаточно повинно довести її до все вищого рівня ефективності.

ж ж ж ж

"Організація Українських Націоналістів/революціонерів/ - це визвольна політична організація, що своїм характером, своїми цілями, своїм ідейним змістом і своєю діяльністю істотно відрізняється від усіх українських політичних партій. Вона не став речником інтересів якоїсь окремої частини народу, не виводить своїх цілей, своєї програми з якоїсь абстрактної, теоретичної суспільно-політичної програми. Її основне завдання і посвята - це боротьба за визволення України, змагання за Самостійну Соборну Українську Державу, що єдина може забезпечити українському народові повну волю, всесторонній свободний розвиток, добробут, соціальну справедливість і дійсне народоправство... ОУН змагається за добро цілого українського народу і всіх громадян України, а не якоїсь однієї частини, суспільної верстви тощо. Свою програму ОУН виводить з потреб цілого українського народу, з його природи й історичного розвитку, з сучасного стану, з його життєвих прагнень і настанов у змаганні за найкращий всесторонній розвиток, добробут і себевиявлення народу - цілості і всіх його складових, збірноти й української людини. Самобутнє життя і розвій українського народу гармонійно поєднується з вселюдським поступом як його складова, творча частина".

Степан А. БАНДЕРА

"Слово до Українських Націоналістів-Революціонерів"

## СПРАВА ПОСТАНОВКИ ПРАЦІ В ЮНАЦТВІ ОУН

Як заактивізувати позитивні молоді одиниці чи гурти молодих людей для праці в користь української справи?

Заки приступити до реалізації програми заактивізування нашої молоді треба перш за все розглянути дійсний її стан, її проблеми, її наставлення, спосіб думання, бажання, тощо. Іншими словами, треба починати від заложення: БАЧИТИ МОЛОДЬ ТАКОЮ, ЯКА ВОНА В ДІЙСНОСТІ, А НЕ ТАКОЮ, ЯКОЮ ВОНА МАЛА Б БУТИ.

а/ Живемо поза Україною вже впродовж чотирьох генерацій, а від закінчення другої світової війни - одну генерацію. Живемо серед неукраїнського оточення, обставин, виховання, шкільництва, праці, товариських взаємин, культурних, політичних, релігійних впливів, тощо.

Всі українці нижче 30 років життя знаходяться в такій категорії, а також українці нижче 27 років життя були народжені поза Україною, ті, які живуть в діаспорі, очевидно.

Почуття "емігрантськості" серед них не існує. Молодь вважає себе повноправними громадянами в країнах, де вони поселилися, чи де вони народилися.

б/ В наших обставинах поселення є різноманітний тип українця /українець-канадець, українець-англієць, українець-американець, українець-аргентинець, і т.п./ в тім сенсі, що для нього існують, крім всеукраїнськості - "льокальні забарвлення" чи лояльності до оточення.

Тому, що ті "льокальні забарвлення" чи лояльності є майже не можливо поборювати, їх треба скеровувати в бажаному напрямі.

Треба також знати, що в обставинах діаспори українська молодь може собі вибрати або задержати свою підставову УКРАЇНСЬКІСТЬ, або від неї відступити.

Тому треба сприяти і витворювати такий стан, щоб молодь відчула, що її українськість буде для неї зиском/духовим і фізичним/, а не втра-тою чи перепорою, і що та українськість буде зиском для країн, в яких вона живе.

Українська молодь в діаспорі не сприймає України та українських проблем в такий самий спосіб, як її попередники, які були в безпосередньому контакті з Україною. Натомість ця молодь має тільки посередній зв'язок, а саме дім, родина, школа, молодіжні організації, церква і т. п.

Але це не означає, що українська молодь не може сприймати української проблематики на рівні, або навіть краще, з іншими її турботами. Проблема тут не полягає у виключенні з її світу всього іншого крім УКРАЇНСТВА, а радше включення УКРАЇНСТВА І УКРАЇНСЬКОЇ ПРОБЛЕМАТИКИ в її світ, тобто обидві течії мусять іти впарі, а не себе взаємно виключати.

Процес тяготіння до УКРАЇНСТВА в діаспорі молодь хоче також пізнати, УКРАЇНСТВО і його проблеми вивчити, лиш тоді та молодь зможе краще реагувати емоційно та інтелектуально. Молодь українська хоче і мусить знайти свої власні методи сприймання УКРАЇНИ. Тому, взявши це до уваги ЮНАЦТВО переходить у власну базу своєї праці, прибираючи такі форми і методи, які найкраще відповідають її суті й змістові.

У зв'язку з тим впроваджується додатково в постановку праці Юнацтва ОУН нап'ямні, як слідує:

- I -

1. Зобов'язується Юнацтво ОУН читати наші часописи місцевих видань. Особливу увагу треба звернути на читання книжок і літератури.

2. Треба його вчити розмовляти, та вміння відстоювати і обороняти свої точки погляду, підтримувати та заохочувати ЮНАЦТВО до прилюдних виступів, бо в них виробляється сміливість та одвертість, що є дуже важливе для юнака.

3. Плекати в ЮНАЦТВІ стійкий бойовий дух, але він мусить бути підсилений теорією політичного світогляду ЮНАЦТВА ОУН, засвоєною краще від пересічної. Також прищипити ЮНАЦТВУ політичне мислення, розвивати інтелект/незалежно до його шкільної освіти!//

4. Метода вишколу мусить іти за твердим пляном. Необхідна пляновість у системі і в роботі, щоб уникнути хаосу.

5. Поволі зближатися до проблем крайової боротьби, її метод та ридержливості.

6. Повернутися до зовнішніх форм на взір військовий - впровадження стилю життя і праці, що відповідавби стилеві Краю.

"ЗДОБУДЕШ УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ АБО ЗГИНЕШ У БОРОТЬБІ ЗА НЕЇ" - це дороговказ нашого життя, але щоб здобути, треба хотіти і вміти, а щоб згинутися в потребі, - треба мати відвагу.

Не багато людей вміє і може ці моменти зі собою погодити. Хоча майже немає сьогодні такого українця, який не хотівби української держави, багато захоплюється романтикою боротьби, але мало є таких, що кожної хвилини хотіли б і були готові активно включитися в неї. Таке явище в масі нормальна річ, у слушний час треба масу пірвати за собою, вказуючи їй мету-ідею і попровадити її в боротьбі.

7. Приготовляти Юнацтво ОУН вчитися не лише для себе, але щоб надбані знання, вмілості і досягнення у праці вміли передавати теж другим та вміли приміняти його в житті.

Юнак ОУН пізнає, щоб освідомлювати других, вірить, щоб переливати віру в других, слухає, щоб вміти наказувати і провадити самому, озброюється на те, щоб атакувати і опановувати.

8. Усі вартості людини, а в тому і характер і вміння виявлятися лише у конфронтації з оточенням та у конкретній формі праці.

Впертість, сильна воля, витривалість випробовується та змінюється лише в стикі з життям та перешкодами, бо не вистарчає лише пізнати ВИХОВНИЙ ІДЕАЛ, його треба реалізувати в собі шляхом відповідного поступування.

9. Визнати ідею боротьби за УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВНІСТЬ, пізнати засоби і методи її ведення - за мало, "її треба пропагувати серед найширших мас". До того Юнацтво ОУН мусить заправлятися вже тепер, до того має використовувати передовсім всі організаційні методи та існуючі молодіжні організації як СУМ, Пласт і т.д.

10. Юнацтво ОУН це вишкільна кадра, резервуар Підпільної Української Національної Революції. Тому ЮНАЦТВО зобов'язує зовнішні форми, подібні до військових форм, та військова карність. Зовнішні форми, як один із засобів виховання, тримають людину в постійній залежності

від певних ustalених та зобов'язуючих приписів і норм, у стані певного постійно діючого примусу та в цей спосіб вбивають природні схильності людини до сваволі, розперізаності та анархізму.

Прирікаючи підпорядкуватися чомусь не особистому, але загальному, вищому, вціплюється в цей спосіб непомітно суспільні почуття. Вони постійно нагадують про відповідальність і тим чином розвивають та скріплюють волю, обов'язковість і карність.

Подразнюючи амбіцію чи почуття гордості молодого людини, штовхаємо її до росту, до тенденції звільнитися з обов'язку тільки слухати, але й здобувати право наказувати, до намагання вибиватись у юнацькій ієрархії щораз вище.

- II -

Доповнення до організаційних інструкцій:

а/. У всяких юнацьких і організаційних зверненнях до зверхника приймається постава на "струнко" і вживається "Ви", без огляду на те, в якому товариському відношенні ми є до нього у приватному житті.

б/. Вживати слова "зверхнику", а не "провіднику".

в/. При зустрічі на вулиці чи в інших публічних місцях, коли не є загально відоме особисте знайомство юнака і зверхника, чи іншого юнака, вони з конспіративних оглядів себе не вітають.

г/. Навіть у приватному житті при кінцевих зустрічах чи сталому співжитті/спільному/ підпорядкований юнак дає своєму зверхникові належну пошану і першенство.

Підпорядкований юнак не сміє дозволити собі не такт, який підбивав би людську гідність супроти свого зверхника, або рівного собі становищем юнака, коли знає, що в тому самому товаристві знаходиться його підпорядкований.

г/. Зверхник це виразник ідеї і символ авторитету, тому віддаючи йому пошану-підкреслюємо свою поставу супроти самої ідеї.

Юнаки, що займають в ЮНАЦТВІ зверхні становища, як у приватному так і суспільному житті мусять бути взором УКРАЇНСЬКОГО ЮНАКА, бездоганного під кожним оглядом, - отже - щодо культури, товарищескості, ввічливості, ідейності, обов'язковості, відповідальності, карності, стриманості і т.п.

д/. Юнаків обов'язує взаємна дружба, що виявляється у взаємній моральній і матеріальній підтримці і допомозі.

ж ж ж

"Для успішного завершення боротьби необхідна розбудова сильної української визвольної Організації - ОУН, яка своїми ідейними і організаційними впливами охоплює різні ділянки національного життя. Головне завдання ОУН - організувати і виховувати політичний актив, свідомий своїх завдань, формувати таку революційну політичну силу, яка постійно вестиме народні маси до боротьби за розвал московської імперії і побудову Української держави. Тому для членів ОУН систематичне підвищення інтелектуального й ідейно-політичного рівня, фахова підготовка до спеціальних завдань у процесі боротьби та державного будівництва - завжди актуальні".

/З Постанов IV ВЗ ОУН/

ПОСТАНОВИ VII СЗ ОУН У СПРАВАХ КНАЦТВА

I. Вступ

У своїх зверненнях до української націоналістичної молоді, Голова Проводу ОУН, Ярослав Стецько, писав:

- 1/ "Висловлюю Вам подяку за Вашу працю для добра нашої Батьківщини-України. Пам'ятайте завжди про те, що Ви - молоде покоління - вже сьогодні мусите нести співвідповідальність за справу визволення України.
- 2/ Зосереджуйте свою увагу на виховно-вишкільних і дійових завданнях, а не на вигодах. Подбайте про те, щоб мали Ви добрих виховників-вишкільників і провідників, постійно діючих, систематично, плано-во...
- 3/ Пам'ятайте, що на найбезпечнішу для московських наїзників силу - ОУН, скерована головна атака КГБ. Знеславлюванням, зганьбюванням, інфільтрацією, наклепами і диверсією намагається ворог зновувати визвольний рух ОУН.
- 4/ Будьте чуйні! Погорджуйте вигідним життям! Жийте небезпечно! Ставте ідеальне над матеріальним!...
- 5/ Будьте прикладом ідеалізму і патріотизму, притягаючою силою для всієї української молоді!  
Молодь ОУН - покоління тридцятників - створило основи, з яких вирости нові покоління борців за волю України. Вони... створили легенду нескореної нації, епоху двофронтової війни України.

- 6/ Хай приклад Юрія Шухевича завжди присвічує Вам на шляху Боротьби! Розгортайте масові акції в обороні України! Ясно і чітко ставте завжди ідею Української Самостійної Соборної Держави і розвалу російської тюрми народів на національні незалежні держави в етнографічних кордонах!
- 7/ Чи ми готові до переможного старту за здійснення наших ідеалів? Чи наш націоналізм є лише світоглядом, чи теж етичним? Без етичного елементу, без героїчного, без альтруїстичного, світоглядний націоналізм є фразою!

Почуття в і д п о в і д а л ь н о с т и за долю нації, яке уна-  
нюється у кожночасній дії і чині, у всякому почині і задумі, який  
треба довести до здійснення, це те, що я кладу Вам на серці! І не  
менше - і д е а л і с т и ч н е відношення до всього, що Вас зобо-  
в'язує чинити для Організації, для визволення. Почуття обов'язку  
супроти Організації і Батьківщини, якій служить Організація, мусить  
проникати Вашу життєву настанову!

Життєвий ідеалізм, відповідальність, обов'язковість, бажання  
Великого, жити величчям і жити ризиковно - це етично-ідейні перед-  
умови всякої політичної дії.

- 8/ Стоїмо перед великими зривами! Тому нам треба не лише наші завдан-  
ня усвідомити, але не менше плекати я к і с т ь людини, як і с т ь  
р і в, тобто тих, що здійснюватимуть великі, понадлюдські завдання!  
А молоді кадри це найважливіше сьогодні! КНАЦТВО ЦЕ НАШЕ МАЙБУТНЄ!"

Ці закликаючі слова сл.п.Ярослава Стецька приймемо як настанови  
зобов'язуючі для Кнацтва ОУН.

Актуальними і далі зобов'язуючими є постанови у справах Кнацтва ОУН,  
прийняті на ІУ, У і УІ Великих Зборах ОУН.

## II. Загальні ствердження

- 1/ Майбутнє належить молоді ! Шлях у майбутнє веде через сьогодні. Для кращого національного майбутнього молоді мусить давати свій вагомий вклад у сучасність, стаючи на зміну старшому поколінню революціонерів, переймаючи його здобутки, ідеї, боротьбу, досвід і мету, щоб не переривалася нитка тяглости змагань поколінь за ту саму ідею - відвоювання Української Самостійної Соборної Держави з народоправним устроєм.
- 2/ Живемо в добі націоналізму і національно-визвольних змагань народів проти колоніалізму, особливо більшовицько-російського, за національну самобутність, державну самостійність, за справедливий політичний та соціально-економічний лад. Цей прапор націоналізму підносять усюди руки молодого покоління, пробудженого до борни народів, а в тому особливо України. Молоде покоління України визнає націоналізм як головну рушійну силу у сучасній добі життя народів.
- 3/ Великі подвиги і геройські чини української націоналістичної молоді впродовж майже сім десятиліть зумовили в Україні непереможений хід українського визвольного націоналізму і голошених ним ідей. Українська молоді, юнацтво кожного покоління дає свій творчий вклад під знаменами Української Держави /1918 - 1920 рр./, БУД, СВУ, СУМ, УВО, ОУН, УДП, УПА, УГВР в процесі ставлення української духовної держави, що є у наших вже часах основним чинником у розвитку широкого всенационального руху, який новою могутньою хвилею котиться по Україні. Москвою спричинена атомна катастрофа у Чорнобилі, ще радикальніше загострила fronti між поневолювачем і поневоленими, - між Україною і Москвою.
- 4/ В ідейному зударі з московським більшовизмом завжди перемагає націоналізм. Націоналізм, втілений в молоде українське покоління велику частину якого, за словами крайового автора, "обнав патос оновлення", виявило подивугідну відпорність проти злочинної системи комсомолу і КПСС у всіх ділянках життя, і стало носієм і пропагатором українського світогляду і національних ідей. Посилення віри в Бога, поворот до тисячолітніх національних традицій, потужна боротьба за українську мову та за історичну і культурну спадщину нації - свідчать про непереможність української ідеї, носієм якої є сьогодні український визвольний націоналізм.
- 5/ Унікальність і величність в історії української нації тисячоліття хрищення України видимо прискорює це глибинне усвідомлення у молоді, її традиційних, духових, культурних, історичних коренів, з візією вічного українського міста Києва, і вільного столичного Києва завтрашнього дня, що у свою чергу, раз на завжди виключає з ментальності молодого українця і українки накинута комплекс московської "вищевартости", і розбуджує у них гордість власного духового, морального, історичного і культурного утвердження.  
У протиставленні до московського безбожництва, цезаропапізму, тиранії і рабства - ОУН висуває світогляд героїчного християнства і українського героїчного гуманізму.

III Світоглядові ствердження

/Гляди Постанови в ділянці ідеології і державної програми /

IV Організаційно-кадрові ствердження

- I/ Юнацтво ОУН є вагомим фактором в діяльності Організації Українських Націоналістів, як кадрова база для ОУН, як активізатор ідей ОУН серед української молоді, як реалізатор широкорозгалуженої програми ОУН.
- 2/ Враховуючи завдання ОУН і потребу завжди більшого впливу на найширші кола українського суспільства, необхідно далі посилено і систематично розбудовувати і скріплювати мережу Юнацтва ОУН.
- 3/ В ієрархії завдань ОУН, одним із основних завдань є організування і вишкіл Юнацтва ОУН.
- 4/ Мережа Юнацтва ОУН є інтегральною частиною ОУН.
- 5/ Мережа Юнацтва ОУН діє на основі окремого правилника, в організаційному пов'язанні з проводами відповідних клітин ОУН згідно із Устроєм ОУН, і з постановами Великих Зборів ОУН.

V Юнацтво ОУН в Україні

- I/ Для існування Юнацтва ОУН в Україні на даному етапі за підставу служить горіння національною ідеєю і активне включення в революційні процеси в Україні, що стають пробою характерів.
- 2/ Юнацтво визначається рисами революційного характеру, сміливістю виступів проти московських окупантів в обороні українських національних традицій і символів, в боротьбі проти обмосковлення шкіл і духово-культурного життя взагалі, як теж участю в революційних протиросійських і протикомуністичних виступах.
- 3/ / Не публікується /
- 4/ Юнацтво ОУН спричинює національний фермент проти окупантів на відтинку молоді, активне в усіх національних процесах, які ведуть до повалення російської окупаційної влади і системи життя, а встановлення Української Держави і української системи життя.
- 5/ Революціонізація юнацтва і молоді в Україні є закономірним історичним процесом в умовах окупації, який нам треба всесторонньо підтримувати.

VI Юнацтво ОУН в діаспорі

A Ствердження

- I/. Українська діаспора нашої доби це є ланцюх шести поколінь українців, а від закінчення Другої світової війни - трох.
- 2/ Українська молодь родиться і дозріває серед не-українського оточення, обставин виховання, шкільництва, праці, товариських взаємин, культурних, політичних, фізичних і духових впливів і змін.
- 3/ Серед української молоді почуття "емігрантськості" помітно пригнечене або взагалі неіснуюче. Молодь вважає себе повноправними громадянами-жителями країн, де вона /чи її батьки і предки/ поселилися, чи де вона родилася.

- 4/ Є очевидний і нормальний процес інтеграції/ і частинно,нажаль, асиміляції/ у всіх аспектах життя країн нашого поселення,що відвертає увагу бодай частини молоді від суто-українського життя чи української національної проблематики в загальному.
- 5/ У багатьох країнах нашого поселення є вироблене і засвоєне поняття "національної приналежності"/ у розумінні громадянства, чи натуралізованого жителя даної країни/і "національного походження"/ у розумінні етно-культурно-національному/,що розв'язує абсурдне поняття "двох батьківщин".
- 6/ Зі соціологічної точки зору,в обставинах діаспори витворився різноманітний тип українця в тім змислі,що у нього помітні теж і льокально-крайові притаманності нації,в якій живе,прикмети льоальности,забарвлення,риса характеру,елементи світогляду,тощо - які важко неутралізувати,а слід спрямовувати у все-українське русло.
- 7/ Обставини діаспори заставляють українську молодь або інтегруватися в дане довкілля,задержуючи свою підставову українськість або відступати від українства асимілюючись в це довкілля. Тому слід сприяти і витворювати таку атмосферу,в якій молодь збагнула б,що задержання і всебічне плекання їхньої українськості є збагачуючим чинником їхнього "Я" як повноцінної національно означеної людини,яка принесе користь для країни свого поселення і для української нації.
- 8/ Кожне нове покоління українців сприймає Україну і українську національну і визвольну проблематику у своєрідний спосіб.
- 9/ Українська молодь в діаспорі має лише посередній зв'язок з Україною /дім,родина,церква,українська школа,молодечі організації, преса,частинно товариство/,що,очевидно, є не-задовільним. Але це не означає,що українська молодь в діаспорі не є спроможна сприймати українство і українську проблематику на рівні - або краще - із усіма іншими своїми життєвими факторами. Справа не полягає у виключенні зі світу молоді всього іншого крім українства, а радше включення українства, української свідомості,української ідеї,України у її світ.
- 10/ Шлях до живого українства української молоді в діаспорі не є завжди позначений закономірністю ,спонтанністю,автоматичністю, підсвідомістю,чи вольовістю, як це є в основі на материк у лоні нації,хоч усі ці елементи можуть існувати у різних ступнях своєї інтенсивності. Справа українства в діаспорі,- і до певної міри і в Україні в умовах суцільної московської окупації впродовж століть,- є теж проблемою суті української нації.
- 11/ Українська молодь в діаспорі хоче, і повинна,розуміти своє українство, що улегшує можливість відтак належно реагувати емоційно, вольово,інтелектуально на різні аспекти української проблематики.
- 12/ Молода українська людина хоче і повинна засвоїти щонайкращі методи сприймання своєї українськості і України,як своєї духової і фізичної батьківщини.
- 13/ У деяких країнах нашого масового і довгого поселення закріплюється соціально-політичне явище місцевого українського патріотизму протиставного до суспільства країни,в якій проживаємо. Це вважаємо за позитивне явище,бо цей рід патріотизму сприяє відродженню і скріпленню українства в контексті країн нашої діаспори і стає посередником між українською молоддю в діаспорі та Україною і українською проблематикою у світовому засягу.

Боротьба яка розгорнулася за останніх 2 - 3 роки в обороні України і українського імені, - в обороні самого поняття українськості і українського "Я" по різних країнах нашого поселення свідчить про те, що в акціях оборони є зарепрезентовані усі покоління українців, які складають нашу діаспору. Треба нам інтенсивніше включатися і скріплювати цю течію українського патріотизму, представляючи Україну і українську справу в країнах нашої діаспори /там де це є актуальним/ і в контексті актуальної світової проблематики.

- 14/ Наш світ знаходиться у періоді прискорених змін у різних ділянках життя: науки, технології, економіки, політики, суспільства. Рационалізація, автоматизація та зрізничкований поділ праці слідні усюди. Нераз приходять зміни нагло. Хто немає твердих етичних, філософських, релігійних засад, той не завжди знайде себе в тих наглих перемінах. Треба постійно споглядати на своє місце постою і реагувати духово. Духова мобільність і активність є необхідні. Немає "знання на ціле життя". Час навчання і здобування новішого досвіду ніколи не кінчиться.
- 15/ Ця проблематика стоїть акутно серед молодого покоління, перед нашими молодими членами і членами Княцтва. Їм треба давати відповідь на усі світобурні питання, пов'язуючи їх з нашими незмінними правдами і засадами, які треба передавати в актуальній формулюванні. Ідейно-світоглядіві заложення не міняються, але треба допомагати Княцтву їх краще інтерпретувати, розуміти, оцінювати, вживатися в них, і приходити до остаточного переконання, що з нашими націоналістичними світоглядівими засадами - йому найкраще іти в життя і рівночасно служити Україні.

## Б. Постанови

- 1/ Удосконалювати одностайну вишкільну систему Княцтва ОУН для вирощування нових членських кадрів ОУН: програму, методик, підходи до дійових вишкіль, вишколи для вишкільників і прсвідників Княцтва, фаховість і ефективність вишкіль, матеріали для інструктажу, пов'язання теорії і практики, організаційне навантаження, практики конспірації, координації, процес інформування мережі Ю ОУН про різні ділянки праці Організації, її оцінка-аналіза подій, явищ, пов'язаних із визвольною боротьбою і українською проблематикою.
- 2/ Виховно-вишкільна система Ю ОУН повинна спричинюватися до витворення всебічного українського оточення і атмосфери - витворення української дійсности, що дасть княцтву бодай посередню, чи частинну стичність із Україною, станом національного поневолення і процесами визволення.
- 3/ Тому, що українська спільнота в діаспорі, в тому і молодь, є невід'ємною віткою української нації, і як засіб побудови мостів, встановлення і зміцнення тяглости і зв'язку нових поколінь з Україною і українською визвольною проблематикою, слід включати у вишкільні програми княцтва історію української діаспори, що є не лише частиною історії країн нашого поселення, але частиною історії української нації. Наголошувати такі аспекти: а/ причини еміграції українців, - національний, політичний, соціо-економічний гніт окупантами України; б/ воєнні хуртовини і визвольна боротьба; в/ труднощі в країнах поселення, кривди, дискримінація, тощо, і досягнення української діаспори у всіх ділянках життя, особливо для визвольної справи; г/ ролі діаспори відносно України і визвольної боротьби; г/ місце і ролі української людини-індивіда в діаспорі на тлі історичної дійсности у відношенні до України і української проблематики. Це допоможе княцтву віднаходити і скріплювати свої національні коріння.

- 4/ Даліше ситематично впроваджувати у вишкільну систему Кнацтва матеріали з України про сучасні визвольні процеси в Україні, тощо, що служитиме пляхом до джерел українського визвольного націоналізму і до минулих етапів визвольної боротьби ОУН і українського народу взагалі.
  - 5/ / Не публікується /
  - 6/ Усвідомляти і вказувати юнацтву на замасковані, але реальні політичні, духові і фізичні фронти, які ворог - Москва - розгортає серед нашого власного довкілля у країнах поселення нашої діаспори. Ворог діє не лише в Україні, але він з інтенсивністю діє проти нас у вільному світі.
  - 7/ Реалізувати систему спеціалізування вишколів для членства Ю ОУН по лінії відповідних секторів і референтур ОУН. Центральним завданням таких дійових вишколів Ю ОУН має бути організування, переводжування та участь в акціях допомоги в визвольній боротьбі, помочі народові в Україні в акціях проти знеславлювання визвольної боротьби ОУН-УДП-УПА-УГВР та її провідних осіб і борців.
  - 8/ Організаційний правильник Ю ОУН передбачає важливість і потребу "цікавитися і допомагати в праці цілості Українського Визвольного Фронту" та "бути активним і зразковим членом ідейно спорідненої з ОУН молодечої організації". Кнацтво ОУН мусить закріпити у своїй системі дійових вишколів методу подвійного навантаження, де, крім суто організаційних завдань, кожний член Ю ОУН одержить конкретне доручення працювати в системі УВФ, тобто на громадсько-політичному відтинку, виховному і на відтинку зовнішньої політики /ОУВФ, УЦІС, АБН, ВАКЛ/.
  - 9/ / Непублікується /
  - 10/ / Не публікується /
  - 11/ / Не публікується /
  - 12/ Розплянувати і ситематично переводити відповідні вишколи для вишкільників.
  - 13/ Постійно наголошувати і примінювати елемент конспірації і принцип селективности /якості/ у приєднуванні до Кнацтва ОУН.
  - 14/ Система таборів Ю ОУН - дійових вишколів Ю ОУН, система подвійного навантаження членства Ю ОУН, і організаційна служба становлять Організаційну школу Кнацтва ОУН.
  - 15/ / Не публікується /
  - 16/ Відновити видавання "Бюлетеня Ю ОУН.
  - 17/ Видати окремим виданням вишкільний підручник для вишкільників Ю ОУН, який включатиме матеріали з теорії і для дійової практики.
  - 18/ Встановити при Секторові Молоді постійну комісію для справ дійових вишколів Кнацтва ОУН.
-

## ПОСТАНОВИ В СПРАВАХ МОЛОДІ

### А. Молодь в Україні

#### Ствердження.

Московський окупант загострює терор на українських землях, стосує залякування та брехню, погрози і шантаж, тюрми і концтабори та психушки з метою знищити українську націю. Не зумівши досі вбити духа стремління до соборної незалежної української держави, ворог приступив до інтенсивного наступу проти самої суті українського національного життя - проти української родини. Практикується відлучення малих дітей від батьків на довгий час, щоб у той спосіб відчужувати їх від українства. Українську мову відсунуто на друге місце. В багатьох містах України немає ні одної української школи, а існуючі в інших містах перетворюються на російські. Історичну минувшину України та її сучасне положення викривляється в очах молоді, охопленої режимними інституціями.

Режим Горбачова застосовує нові способи русифікації. В советській пресі появляються статті в обороні української мови та літератури, в яких це питання зводиться до другорядного засобу комунікації та поширення світогляду. Ця другорядність пробивається зокрема з урядових стверджень, в яких говориться, що хоч українська мова вже не вживається в СРСР, а українську літературу ніяк не можна порівнювати з славною літературою Пушкіна та Достоевського, всеж таки її належить зберегти. Таким психологічним підступом режим намагається принизити та вихитрити молоде покоління й інтелігенцію, щоб вони відчужилися всього, що українське, бо воно другорядне і не має майбутнього в порівнянні з російським.

В додатку, режим створює обставини, де шлях до дальших студій для вищої освіти українцям, котрі ще не зрусифіковані й зберігають національну гідність і мову - закритий. Це стосується також до дітей колишніх і сучасних політв'язнів та свідомої інтелігенції. В цей спосіб українська мова й література не мають впливу професорів і викладачів зі свідомих верств населення.

Всетаки, свідомі українська молодь виявляє своє негасиме обурення проти насильної русифікації, активізуючи спротив окупантові. Вона включається навіть у сферу релігійного життя, домагаючись відкриття Божих храмів та повернення до народних традицій і святої християнської віри предків. Чимраз частіше натрапляється на саботажі, зриви плянів, демонстрації, розповсюдженні самвидавної націоналістичної літератури. Ставляться домагання усунення окупаційної влади, повернення із заслання своїх людей, деколонізації російської імперії та відновлення УСРР.

Затяжна війна в Афганістані й Чорнобильська катастрофа, що коштують Україні великих жертв з-поміж молодого покоління, є черговим доказом використання молоді поневолених народів для імперіальних цілей. Українська молодь, що пережила Афганську війну і жах Чорнобильської катастрофи шукатиме захисту в самообороні, включаючись у визвольні-революційні процеси в Україні.

#### Постанови

Основними завданнями Сектора Молоді є:

1. Політично скріплювати і поширювати фронт боротьби української молоді проти окупанта, використовуючи протиріччя московсько-більшевицької системи, її ідеології і пропаганди на тлі підсоветської дійсності.

2. Організувати та всеціло підтримувати всього роду саботажі, зриви, демонстрації молоді в Україні.
3. Переводити пропагандивну діяльність серед молоді в Україні при допомозі летючок, літератури та наймодерніших засобів звукових і зорових систем.
4. Морально та матеріально сприяти розвитку християнської віри серед молоді в Україні та інтенсивно продовжувати намагання плекати християнські цінності, як найкращий чинник виховання нового покоління на службі Богові й Україні, зокрема з приводу 1000-ліття Хрищення України.
5. Посилити інформацію серед молоді в СРСР про фальшування окупантом історії України, про кількакратний геноцид голодомором, про нечуваний в історії колоніальний визиск Москвою природних багатств України, про рабське трактування українського народу і призначення його на ліквідацію через злиття з московським панівним народом. Постійно пригадувати тамшній молоді шлях боротьби до волі і державної незалежності України, закликаючи її до поповнення рядів українського підпілля, що діє на ідеях ОУН.
6. Переводити пропагандивну діяльність серед молоді з України, яка опинилася поза її межами, як ось в Афганістані, чи у вільних країнах для культобміну і т.п.

#### Б. Молодь поза Україною

##### Ствердження

В боротьбі з окупантом великозначну роль мусить відіграти українська молодь, що перебуває поза межами України. Для цього молодь на чужині мусить зрозуміти вагомість свого завдання пропаганди визвольної боротьби українського народу серед чужого оточення та впливових чинників для допомоги визвольній боротьбі в Україні.

Негативним моментом на молоді поза Україною позначилися диверсійні ворожі впливи та течії, природний процес асиміляції і чуже оточення. Життєві обставини, а зокрема матеріальний добробут викликали аполітизацію серед молоді та почали асимілювати цю молодь з чужим оточенням. Між негативними чинниками чужого оточення в першу чергу заважили мішані подружжя та брак родинної стабільності, які вдарили по самій суті життя української спільноти на чужині – по українській родині. Критичний стан є також на відтинку найважливішого елементу української спадщини – з українською мовою. На цьому неспало заважила фальшива теза, що можна бути українським патріотом без знання української мови. Аналіз цієї шкідливої тези виявив її походження з кіл "етніків", яким чужа ідея українського патріота-революціонера-самостійника.

Крім занепаду українських родин, стверджується занепад українського шкільництва та послаблення молодечих організацій. До того додаються фальшиві поняття про оборону людських прав, культобмін і твердження про те, що не вся українська молодь в діаспорі мусить бути на самостійницьких позиціях, які на думку деякого належать до скрайних. Рівно ж самі проводи деяких українських молодечих, культурних та спортивних організацій сприяють асиміляційним процесам, включаючи не-українців у свої ряди.

Постанови

*біра*

1. Християнська <sup>біра</sup> і світоглядний та етичний націоналізм мають бути корінням українського молодечого життя. Звернути особливу увагу на привернення української молоді до української церкви та християнської віри предків. При цьому впливати на українські церкви усіх віровизнань, щоб національне виховання як молоді так і цілої спільноти стало одним з головних завдань також українських християнських душпастирів.
2. Створювати відповідні обставини для уможливлення зустрічей та взаємопізнання українських молодих людей, щоб стримати мішані подружжя та вдержати суть української нації – українську родину. Батьків потрібно зобов'язати, щоб прищеплювали своїм дітям відданість для Бога і України, як основні цінності людського існування.
3. Окрему увагу приділити критичному станowi української мови та не допустити до рівнорядної двомовності серед української молоді, як та-  
кож на суспільно громадському відтинку. Молоддю, яка не володіє українською мовою, належить відповідно зацікавитись і подбати про її національне виховання та засвоєння рідної мови.
4. Піддержати всеціло, як морально так і матеріально українські школи, а також культурні, мистецькі і спортові одиниці, залучуючи до них найкращі виховні сили української спільноти, щоб рішень їх праці дорівнював поземові відповідних чужих заведень і організацій. Українські школи повинні бути обладнані відповідно кваліфікованим персоналом з підходом до сучасної молоді та з модерними виховними засобами. В міру можливостей потрібно творити цілоденні українські школи з українською мовою навчання початкового та середнього рівня. Змагати до того, щоб кожна молода українська людина завершила свою освіту з українознавства принаймні ступенем матури. Заохочувати і зобов'язувати молодь також до студій на УВУ і УКУ. Духовні семінарії повинні включати у свої програми також національне виховання.
5. Молодечі легальні фісади та організації в процесі національного виховання повинні включати також маніфестації, демонстрації, оборонні акції та подбати про ідеологічне виховання свого членства.
6. Творити для української молоді на чужині українське довкілля, яке могло б протидіяти шкідливим впливам чужого довкілля, преси, телевізії, радія та різних звуково-зорових систем. На виховному відтинку належить користуватись українською літературою та різного рода модерними засобами навчання і дозвілля з українським виховним змістом.
7. Відмітити важливість існування молодечих організацій СУМ, Пласт, ОДУМ. Особливо наголошуємо вишлвість СУМ, де молодь виховується в дусі ідей ОУН і славного героїчного минулого Визвольних Змагань, періоду СУМ-СВУ, УВО-ОУН-УДП-УПА-УГВР та борців й ісповідників Віри, що їх видає Україна до сьогоднішній день. На цій СУМ повинні взорувати напрям свого виховання також інші молодечі організації, що мають своїм гаслом "Бог і Україна".  
Вимагати від громадських установ, а головню від господарсько-фінансових інституцій, щоб частину своїх прибутків жертвували більше, як досі, на виховну працю молодечих організацій, підтримали випуск виховних матеріалів, періодиків та кожночисно вножили в переведення вишкільних курсів і скріплення виховних осередків.

8. Дати сильну моральну і матеріальну піддержку українському студентству, організованому в системі ЦЕСУС-у. Потрібно посилити ідеологічно-вишкільну працю серед студентства при допомозі ТУСМ, якого ряди належить скріпити новим членством та новими клітинами. Належить подбати про якнайширше включення українських студентів в організований студентський рух. Студійна політика системи ЦЕСУС-у має наголосити ділянки студій, які є особливо важливі з погляду українських державних інтересів, як міжнародне право, журналістика, політика, історія, військо-ві академії тощо.
9. Для охоплення ширших кіл української молоді в діяспорі, в якій во-лодіння українською мовою не є завжди досконале, задовільне, або зовсім неіснуюче, потрібно плано-во і посилено виготовляти вишкільні ма-теріали для належної розв'язки цієї проблеми. Засобом для цього має бути постійне шукання і стосування таких засобів, які викликали б за-хоплення серед цієї молоді українською справою і українством. В висліді того захоплення має прийти спонук до вивчення і оволодіння українсь-кої мови.

## ДУХОВА ЄДНІСТЬ ЛЮДИНИ І ПОКОЛІНЬ

"Як естафету і найвищі вежі духу будували наші предки собори, творили в законодавстві, архітектурі, мистецтві, письменстві власні культурні цінності, щоб у них проявляти найкращу частку свого "я", захопленого волею до боротьби за рідний край, що єднає живучі покоління і передається прийдешнім поколінням як заповіт та зобов'язання.

Для кожного покоління цей заповітний голос роду нагадує про високі "світильники духу", що служать вічним покликом, докором і пригадкою для сучасників, не дозволяючи їм опускатися нижче ідеалу людини, продаватися чужим богам. Це зобов'язує кожне покоління піднятися вгору настільки, щоб повністю зрозуміти заповіт та передати його наступним поколінням. Голос предків кличе, щоб не наслідувати чужого, противного духові української нації, але повертатися до джерел власної духовості, права, етики...

Душа українського народу своєрідна і неповторна, окремий твір, окрема "думка Бога". Вона не налазить на чужий, ворожий копил. Наше історичне минуле, героїзм та ідеалізм провідних постатей нашої історії – духовий щит, досвід найкращих з народу, а тому й найбільший скарб. Ми складаємо в безсмертну скарбницю народу все своє найздоровіше й найкраще, щоб брати з неї скільки хто може. Ми наче вливаємося краплинами в українське море і віримо у його вічність, бо людина, яка не знає минулого нації і живе тільки сьогоднішнім, подібна до дерева без коріння.

3 ПОСТАНОВ В ВЗ ОУН

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

## УКРАЇНСЬКЕ ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ ПОЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ

Як XIX так і XX століття позначалися в історії українського народу зростанням його численності в діаспорі, тобто поза межами України. Зростання української діаспори здійснювалося шляхом еміграції українців із рідної землі, головню в заокеанські країни в пошуках кращого життя. Не відрадіні економічні обставини на західноукраїнських землях, включно з Буковиною і Закарпаттям змушували українців шукати кращої долі в заокеанських країнах, а тому в XIX ст. виїмали із західноукраїнських земель сотні тисяч емігрантів. З Наддніпрянщини виїхали лише дуже нечисленні емігранти. Ця еміграція була заробітчанського характеру, однак на чужині вона не затратила свого національного обличчя, творила суспільно-громадські організації, розбудувала всі його ділянки, так що створила добру основу для розгортання також і політичного життя, що його розгорнула так звана друга хвиля еміграції після Визвольних Змагань, коли тисячі українських старшин, підстаршин і воєнків мусіли залишити рідні землі й виїти на еміграцію. Політичне життя, що його розгорнула в цілій ширині ця друга еміграційна хвиля вже політичного характеру, підсилила третя еміграційна хвиля після другої світової війни, коли-то внаслідок поновної большевицької окупації всіх українських земель багато української інтелігенції були змушені виїти на еміграцію.

Таким чином українська діаспора в другій половині XX століття характеризується своєю широкою політичною діяльністю, змагаючись за визволення українського народу. Це тим важливіше, бо всяке легальне політичне життя і всяка політична дія були заборонені в Україні. Головним центром українського політичного життя залишилася далі Західна Європа, при зростанню ваги й ролі, що її відіграють найбільші українські скупчення в ЗСА і Канаді.

Центральна до другої світової війни, а після неї Західна Європа була завжди головним осередком українського політичного життя поза межами України. Коли до другої світової війни така чи інша дія українського політичного життя була можливою в країнах східної чи південної Європи, після цієї війни українське політичне життя в Європі було змушене обмежитися лише до тієї половини центральної й західної Європи, яка не опинилася під домінуванням СРСР.

Розглянемо коротко в стислій формі українське політичне життя української діаспори /за країнами/ до другої світової війни й після неї.

### Австрія

Після Визвольних Змагань, в Австрії зосередилось багато українських політичних емігрантів. Це тим більше, що Відень як колишня столиця австро-угорської імперії мав найбільше зв'язків з Галичиною, а теж старі українські традиції. У Відні й осів уряд диктатора ЗУНР д-ра Євгена Петрушевича. В січні 1921 року у Відні постала Всеукраїнська Народна Рада з участю галичан і наддніпрянців. Але ця Рада розпалася вже в березні того ж року тому, що члени Директорії УНР - Афанасій Андрієвський і Андрій Макезенко, подали потємно нотку польському урядові, у справі Галичини пишучи, що справа Галичини є внутрішня справа Польщі й що, мовляв, вони не є нею заінтересовані. Їхній такий безвідповідальний виступ спричинив ліквідацію Ради. У Відні як знаємо, відбувся також Перший Конгрес - Збір українських націоналістів, на якому повсталася ОУН. Після другої світової війни в Австрії опинилось дуже багато вихідців з України /13%/, котрі там проживали до часу виїзду в різні країни на постійне проживання.

### Австралія

Українці почали прибувати до Австралії в 1948 році. Українська громада в Австралії невелика, але добре організована. Діють в Австралії

- Ліга Визволення України /під впливом ОУНб/, Товариство Сприяння УНРаді, є теж клітини обидвох ОУН, діє УРДП та інші політичні середовища. Перебування української еміграції в Австралії причинилося до популяризації української проблематики в тій країні.

### Болгарія

У Болгарії проживали теж українці - емігранти, головню колишні воики армії УНР. Існували теж українські організації. Була станиця ОУН, і вона розгорнула політичну діяльність у користь визвольної боротьби українського народу.

### Бельгія

У Бельгії існувала українська студентська організація, що її оснували українські студенти в 1928 році. Називалася ця організація Національний Союз Українських Студентів у Лісжі.

Після другої світової війни до Бельгії прибули як робітники приблизно 10,000 українських вихідців, котрі й розбудували своє суспільно-громадське і політичне життя. Постали тут українські різні організації. Довгі роки у Брюсселі був осідок Центральної Управи Співки Української Молоді, який і розгортав політичну діяльність.

### Велика Британія

В 1919 році український уряд вислав до Великої Британії свою дипломатичну місію, що її очолював М. Стаховський, а пізніше А. Марголін і Я. Оленицький, але ця місія а теж місія ЗУНР, що її очолював С. Витвицький не мали офіційного визнання. 1930 роках діяло в Лондоні Українське Бюро, що ним керував В. Васілевський, яке проводило широку інформаційну працю серед англійців, інформуючи їх про українську проблематику. Діяла там теж група українських монархістів-гетьманців, під проводом д-ра В. Коростовця, яка видавала журнал "Інвестігейтор". Після другої світової війни з прибуттям до Великої Британії українців з Німеччини й Австрії воиків - українців з корпусу ген. Андерса та воиків І УД УНА розгорнулось усе багатогранне українське організоване життя. Політичне його обличчя є таке: діє ОУНб і ОУНм, а теж і ОУНз /дозолі послабленз/, Союз Гетьманців Державників, /нечисленна пол. організації, Товариство Сприяння УНР/ тепер Українське Товариство, УРДП обидвох напрямків та проживають члени різних других політичних партій. Як політичні середовища так і громадські проводять усі потрібні акції політичного характеру. Громадські організації перебувають під впливами окремих політичних середовищ, котрі по черз них проводять свою політичну діяльність. Організації, що є під впливом ОУНб належать до СУВФ. Загалом українська невелика громада у Великій Британії є добре зорганізована та провела й проводить дуже корисну працю і діяльність у користь визвольної боротьби української нації.

### Голландія

Невелике число українських поселенців у цій країні не вможливило розгорнення якоїсь ширшої політичної української дії в цій країні, крім таких чи інших акцій та діяльності декількох українських інтелектуалістів.

### Злучені Стейти Америки

Українська еміграція до ЗСА почалася в 70 роках XIX століття, головню з Лемківщини і Закарпаття. Першим емігрантом з Галичини вважають І. Макогна з Заліщиків, що прибув до ЗСА в 1860 роках. В 1890 роках уже прибули до ЗСА більші групи українців з Галичини й Буковини. Вони й розбудували всі ділянки свого національного, релігійного й політичного життя. Перша спроба створити українське політичне товариство чи партію була в 1900 роках зі сторони радикалів, які і створили Українську Робітничу Партію. Вона не проіснувала довго. Після першої світової війни постали в ЗСА: Оборона України - політична соціалістична організація, Ліга Визволен

ня України - радикальна організація, Організація Державного Відродження України ОДВУ - націоналістична організація, яка після розколу в ОУН залишилася по стороні ОУН і Українська Гетьманська Організація - монархістсько-консервативна організація. З прибуттям до ЗСА нової післявоєнної української еміграції постали там нові політичні організації що були відповідниками українських політичних середовищ в Європі. І так постала Організація Оборони Чотирьох Свобід України /під впливом ОУНб/, Об'єднання Українців Револьюційно-Демократичних Переконань /відповідник УРДП І.Багрянного/, Об'єднання Українських Соціалістів, Союз Українських Національних Демократів. Існують у ЗСА організації таких українських політичних партій як УНДО, УНДС, Союз Соборних Земель України - селянська партія, Товариство Сприяння УНР, Спілка Визволення України, Закордонне Представництво УГВР. Займаються політичною дією також і суспільно-громадські організації та їхні надбудови як Світовий Конгрес Вільних Українців, УККА та допомогіві забезпеченні Союзи, з уваги на їхню поважну фінансову позицію в житті української громади в ЗСА. Організації і товариства, що є під впливом ОУНб належать до Українського Світового Визвольного Фронту.

### Італія

У 1919 - 20 роках в Італії були дипломатичні місії УНР і ЗУНР, хоч вони мали повного офіційного характеру, бо Італія не визнала України. Між двома світовими війнами працювали й перебували в Італії діячі ОУН, пол. Євген Коновалець, Євген Онацький та інші. Політичну дію розгортала головню ОУН. У 1952 році постало товариство українсько-італійської приязні. Політичну діяльність розгортали кола УКЦеркви та окремі діячі після другої світової війни. Проживали в Італії різні українські мистці. З прибуттям до Риму галицького митрополита Йосифа Сліпого в 60 роках, згодом Верховного Архiepіскопа і кардинала та Патріарха заактуалізувалася проблема патріархату УКЦ у пов'язанні з українською політичною проблематикою.

### Канада

Українські емігранти почали прибувати до Канади в 1890 роках. Першими емігрантами були В.Слиняк та І.Пилипів зі села Небилова, Калуського рай. Галичина. До першої світової війни прибули до Канади приблизно 100,000 українців. Своєю важкою кропіткою працею вони загосподарювали Захід Канади, розбудували своє громадське, релігійне, культурне й політичне життя. Українська спільнота в Канаді має перспективу й майбутнє, незважаючи на несприятливі денационалізаційні процеси. Коли йдеться про політичне життя української канадської спільноти, то її перші організовані форми виявилися в часах існування української держави, коли канадські українці розгорнули широку акцію в допомогу новопосталій українській державі, подаючи Україні моральну й матеріальну допомогу. В проміжку між двома світовими війнами в Канаді широко розгорнулись усі ділянки українського організаційного життя. Постали в тому часі найбільші українські організації: Гетьманська Січ /організація українського гетьманського руху/, Українське Національне Об'єднання /УНО/ - націоналістична організація під впливом ОУН /залишилася по стороні ОУН/, Союз Українських Самостійників - сильна організація православних українців /підтримує УНР/ і Брацтво Українців Католиків /католицька організація/. Ці великі організації й об'єднували українців Канади та формували все українське організоване життя. Осторонь стояли українці-комуністи, які були й є зорганізовані в своїх товариствах, котрі стоять на позиціях визнавання советського режиму в Україні, як легального уряду України та визнають сучасну УРСР як українську державу. Поважну роль відіграв у часі другої світової війни й після неї Комітет Українців Канади, який розгортав також і політичну працю. Після другої світової війни прибули до Канади дуже багато українців-вихідців з України, а в тому числі й багато інтелектуалістів та інтелегенції, котрі дуже посилили все українське організоване життя в усь

його ділянках. Постали теж і нові різні організації, в тому й політичного характеру. З таких треба назвати: Лігу Визволення України /є на позиціях ОУНб/, Спілка Визволення України, Товариство Сприяння УНР. Діють у Канаді також клітини й члени тих усіх українських політичних середовищ, що існують в Європі, як ОУНб, ОУНм, ОУНз, ЗП УГВР, УНДО, УНДС, УСП, УРДП та та других. Канадські українці беруть активну участь у канадійському політичному житті та є членами канадських політичних партій. Узагалі, в Канаді українці мають дуже добрі позиції в усіх ділянках канадського життя, а тим самим і великі можливості підтримки визвольної боротьби українського народу.

### Литва

Після Визвольних Змагань Литва підтримувала український націоналістичний рух. Спочатку УВО, а потім ОУН. У Коїні друкувалася "Сурма". Там була і станиця ОУН, яка розгортала політичну діяльність з допомогою литовсько-українського товариства, яке й видавало окремий журнал. Очолював товариство проф. М. Біржишка, а представником ОУН був сотник І. Ревюк-Бартівич. Помер 1945 року. На еміграції як відомо, литовці співпрацюють з АБН.

### Німеччина

В Німеччині було поразне число українців, котрі в проміжку між двома світовими війнами, або студіювали, або займалися політичною, науковою і культурною діяльністю. Було багато українських студентів, тому існували студентські громади в Данцігу, Білі, Геттінгені, Кенігсбергу та в Шарльоттенбургу. Ці студентські організації розгортали теж і політичну діяльність. У Берліні існував центр українського гетьманського руху, бо там проживав кол. гетьман України Павло Скоропадський. Діяла там і станиця ОУН. Там і powstał Союз Хліборобів Державників, під проводом Влчеслава Липинського. Після того, як Липинський розійшовся з гетьманом Скоропадським, вірні ідеям Липинського створили окрему групу під назвою гетьманців класократів. До цієї групи належали - Василь Кучабський, Володимир Залозецький, Микола Кочубей та інші. В Німеччині проживав також І. Полтавець-Остриця, який створив свою окрему групу - партію під назвою Козацька Рада. Острицю підтримували німецькі нацисти. Від 1937 року Полтавець випав як лідер Українського Національного Козацького Руху УНАКОР, з орієнтацією на німецьких нацистів.

Нацистський режим узагалі нехтував і не визнавав політичних прагнень українського народу, а провідні діячі націоналістичного руху перебували ув'язнені в концтаборах. Притиснені своїми мілітарними невдачами, головно на східному фронті, німці щойно восени 1944 року звільнили з ув'язнення Степана Бандеру, Ярослав Стецька, полк. Андрія Мельника й Т. Бульбу-Борозця, а на весні 1945 року визнали Український Національний Комітет як політичне представництво українців. Цей Комітет очолював генерал Павло Шандрук. Однак ця політична зміна німців уже не мала ніякого впливу на перебіг дальших подій, ані у відношенні до захопленої більшовиками всієї України.

У висліді війни залишилися в Німеччині й Австрії приблизно 200,000 українців-вихідців. Проживаючи в таборах переселених осіб так зр. "депі", вони скоро зорганізувалися й розгортали ширше організоване життя, в усіх його ділянках. Воно мало дуже буйний розвиток, і тривало аж до масового виїзду українців з тих країн. З поселенням уже на постійно українців у Західній Німеччині почало теж стабілізуватися і українське політичне життя. В цій країні опинилося теж багато членів різних політичних партій і вони відновили свою діяльність. При тому постали різні нові партії. Відновили свою діяльність: Українське Національно-Демократичне Об'єднання /УНДО/, Українська Соціал-Демократична Робітнича Партія /УСДРП/, Українська Партія Соціал-Револьюціонерів і Українська Соціал-Радикальна Партія,

Організація Українських Націоналістів під проводом полк. Мельника і ЗЧ ОУН під проводом Степана Бандери, Союз Гетьманців Державників, ЗП УГВР. Постали нові партії: Український Національно-Державний Союз /1946/ і Союз Українських Соборних Земель /1948/, Українська Революційно-Демократична Партія під проводом письменника Івана Багряного. Були ще інші подібного характеру політичні групи і середовища.

Внаслідок довготривалих переговорів для об'єднання дії українських політичних середовищ в одному центрі, навесні 1947 року постала Українська Національна Рада, як український передпарламент. Її виконавчою став Виконний Орган. У червні 1948 року статут УНР підписали всі політичні середовища крім Союзу Гетьманців Державників. До складу ВОН ввійшла ОУН під проводом Степана Бандери, яка в 1950 році вийшла зі складу УНР. З новим виїздом українців у заокеанські країни, зсузилася все українське організоване життя в Німеччині, а в тому ж і політичне. Померли теж багато видатних українських політичних діячів, а старість багатьох впливає негативно на продовжування діяльності політичних середовищ. Так зельми послабився монархістичний рух, занепавши в Канаді й в ЗСА. Українська Революційно-Демократична Партія /УРДП/ розкололася на дві частини УРДП - правого напрямку, що її очолює проф. Микола Степаненко, й УРДП - лівого напрямку, що її очолює В. Гришко. Розкололася також УНДО, до речі дуже нечисленна партія. Занепали, або взагалі перестали існувати різні дрібні політичні групи й організації. Внаслідок довготривалих ідейно-програмних спорів у ЗЧ ОУН, у пов'язанні з позиціями крайової ОУН, яка стояла у вирі боротьби з більшовицьким окупантом дійшло в 1954 році до чергового розколу в ОУНб. У висліді того розколу група провідних діячів відійшла з ЗЧ ОУН і створила 25 грудня 1954 року Організацію Українських Націоналістів закордоном, названо популярно "двійкою". В 70 роках в ОУНз почали проявлятися доволі сильні ліві погляди й ця організація почала занепадати.

В жовтні 1957 року згинув з руки більшовицького агента Сташинського д-р Лев Ребет, голова Політичної Ради ОУНз, а 15 жовтня 1959 року той же самий агент убив Степана Бандеру, голову ОУН. ЗЧ ОУН діяли до 1968 року, а напередодні IV Великого Збору зіткнулись повністю з ОУН. 1968 році відбувся поза межами України IV Великий Збір ОУН, який вибрав головою Ярослава Стецька. Черговий Збір відбувся в 1974 році. Цей Збір провів глибоку аналізу визвольних процесів у підрозв'язаній Україні та накреслив напрямні дальшої визвольної-революційної дії ОУН. ОУНм мала також великі втрати. Крім смерті кількох її видатних діячів померли - полк. Андрій Мельник, ред. Олег Штуль-Жданович, що був головою ПУЧ після смерті полк. А. Мельника, а через деякий час помер і наступний голова ПУН д-р Денис Квітковський.

Осідком УНР і ДЦентру залишився і далі Мюнхен, який є теж головним центром усього українського організованого життя в Західній Німеччині.

### Польща

У Польщі опинилася майже вся армія УНР, яка перейшла з України, витиснена ворогом. Перебувала вона в кількох таборах воєннопоневолених. Уряд УНР перебував у місті Тарнові. Там була скликана в березні 1921 року Рада республіки, яка мала бути середнім передпарламентом України. Однак загальні умовини на еміграції не сприяли її дії, і вона таки вкінці того самого року перестала існувати. Польська влада ставилася взагалі погано до українців так, що в 1924 році уряд УНР покинув Польщу і перенісся до Франції. Сама Варшава залишилася до другої світової війни певним культурно-науковим осередком українського життя, головно вихідців із центральних і східних областей України. Про політичне життя українців у Галичині, що була прилучена до Польщі вже було згадано. Після другої світової війни, коли Польща стала сателітною країною СРСР, усьому політичному життю українців було внеможливлене, за винятком суспільно-громадського і культурно-освітнього, постійно наражуваного на затиски.

### Франція

Після Визвольних Змагань прибули до Франції колишні воїни армії УНР, а в повоєнних роках почала прибувати до Франції зарібкова еміграція, головною з Галичини. З половини 20 років Париж став політичним осередком УНР-кого напрямку, зокрема з переїздом туди Головного Отамана Симона Петлюри, який закріпив діяльність УНР. Завдяки Головному Отаманові виходив в Парижі політичний тижневик "Тризуб". Постала там і важлива культурна установа п.н. Бібліотеки ім. Симона Петлюри, яка існує і до сьогодні. В тридцятих роках до Парижа прибули теж діячі українського націоналістичного руху - ОУН, які й почали видавати часопис "Українське Слово". В Парижі загинув Головний Отаман Симон Петлюра з руки Шварцбарта в 1926 році. Після його смерті, головою УНР в екзилі став Андрій Левицький. В повоєнних роках українська еміграція у Франції поповнилася новими українськими емігрантами, котрі й скріпили українське організоване життя головною науковою, церковною й політичною та культурно-освітньою. У Франції діють клітини обидвох ОУН, а також є члени других політичних партій.

### Чехо-Словаччина

Початок українській політичній еміграції у Чехо-Словаччині дали колишні воїни УГА, а також дипломатичні місії УНР. Завдяки прихильній постанові чеського уряду в Чехо-Словаччині постали високі українські школи Українська Господарська Академія в Подєбрадах, Високий Педагогічний Інститут, та розвинулося широке українське організоване життя в усіх його ділянках. У Празі проживало теж багато різних українських політичних діячів, приналежних до політичних середовищ та перебували експозитури політичних партій. Однак найбільше прислужилася українська еміграція в Чехо-Словаччині для української національної справи розвитком свого високого шкільництва, випускаючи більше дві тисячі абсолювентів високих шкіл, свідомих українців, котрі свої знання поставили на службу українській нації.

### Швейцарія

Після Визвольних Змагань в тій країні деякі провідні українські діячі, Головно Українського Червоного Хреста, співпрацювали з УНДО та проводили доволі важливу політичну діяльність у Лізі Націй в Женеві. З діячів слід згадати Євгена Бачинського і М. Троцького.

Коли ж ідеться про інші країни поселення українців у вільному світі, їх не згадується в цьому нарисі тому, що в них українське політичне життя широко не проявлялося, а якщо проявлялося то доволі обмежено й слабо. До таких країн належали: Аргентина, Бразилія, Данія, Манджурія, Парагвай, Туреччина, Уругвай, Югославія. Все таки належить відмітити, що в кожній з тих країн поселення української еміграції були проведені такі чи інші політичні акції, чи дії в користь визвольної боротьби українського народу, в такому характері й в таких розмірах, як це вможливляли існуючі обставини та спроможності такої чи іншої української громади.

ж ж ж

"ЗВИЧАЙ, ТРАДИЦІЯ, ВІРА, ЗЕМЛЯ, МОВА, КУЛЬТУРА ТА СПІЛЬНІ ПЕРЕЖИВАННЯ - ЕЛЕМЕНТИ, ЩО В'ЯЖУТЬ ЛЮДЕЙ У ВІКОВІЧНУ СПІЛЬНОТУ, ЯКА ВЕДЕ БЕЗПЕРЕРИВНУ БОРОТЬБУ ЗА ПОВНИЙ ВИЯВ СВОЇХ СИЛ".

/З постанов V ВЗ ОУН/

З РОКСВИНА СМЕРТІ ЯРОСЛАВА СТЕЦЬКА

Ярослав Стецько – символ покоління, яке прийшло і дозрівало в трагічний час подоланого українського державницького злету, пригашеної національної революції поновленої неволі на розчехтованій окупантами українській землі.

Ярослав Стецько народився на території, що її раніше окупувала Австрійська імперія, а дозрівав в умовах нової окупації польського хижого білого орла. За Збручем, як і за Прутом, а теж і за Карпатами була та ж сама українська земля, але всюди давив її ворожий чобіт. За Збручем московський серп і молот, найважчий чобіт, за Прутом менший і легший – румунський, а за Карпатами – чеський із усіх найменший, але кожен змагав стоптати українське життя, щоб землю українську закріпити для себе на віки.

Найважча доля припала центральним і східним землям України, що стали жертвою поновної окупації московської сили. Найкоротше тривав вільний віддих української нації на Придніпрянщині. Ані одне покоління не мало там нагоди прочитати "Кобзаря" рідною мовою до 1918 року.

На долю найбільшої частини української землі і народу під окупаціями західних держав, а зокрема тих, що під Польщею, припало стати прибіжищем самостійницьких сил. У Львові примістилися ухордці вільної думки усіх українських земель. Згадаймо такі уми, як Донцов, його "вісниківці", поети, державні мужі і військові. Підпільно почала організуватися УВО, ціллю якої було втримати революційну температуру визвольних змагань, про які лишився спогад у пісні "Встоятись не було сили".

Покоління Ярослава Стецька, що у своїй дитячій пам'яті мало образи боїв і перемаршів рідного війська, короткотривалої державности, її прапорів, з любов'ю садило квітки на гробах героїв і питалося: "чому ми програли війну?, хто завинив у тому, що один із найбільших народів Європи залишився без держави?".

Були різні відповіді. Найбільше було з уст тих, що війну програли, що були воїнами визвольних змагань. Були відповіді: "Україна лежить на грані двох світів – геополітичне її положення причиною". Інші писали за Шевченком: "В огні її окрадену збудили". А ще інші, що "вище України клясову солідарність поставили", або соціальні кличі вище національних, державницьких проповідували. Особливо сильною була атака Донцова ідей Драгоманова, з яких вирости бинниченки та їхні утопії, хитання між національним та інтернаціональним.

Покоління Стецька – це доба великої переоцінки вартостей. Це була доба, що стягнула ідеологічні теорії із габінетів учених у практику життя, яке їх показало реальними, або утопіями, чи камуфляжем для замааскування реальних прицілів. Тоді донцов відкрив на прикладах дійсности, що большевицький інтернаціоналізм світового пролетаріату – це розпалений московський націоналізм до червоного, зброя московського імперіялізму, шлях і мета до загартання цілого світу.

Ряд вчених теоретиків, письменників і поетів звертаються до нації, як до джерела суспільного життя одиниці, якої особисте є рівнозначне з національним і, навпаки, без національного стає самоціллю життя, або його гвинтиком у системі диктатури.

В 1929 р. оформився, очолений полковником Євгеном Коновальцем, націоналістичний рух під назвою Організації Українських Націоналістів /ОУН/. Рух цей був новим явищем не лише в концепції ідеологічній та світоглядній, але й організаційній та новим щодо тактики боротьби за українську державність.

В ідеологічно-світоглядній площині рух не лише визначив націю, як найвищий ідеал і мету творчого життя одиниці, але й щодо самої одиниці, готової кождохвилью на жертву для життя нації, поставив вимогу героїчного життя активного, волевого характеру. Супроти сильного, озброєного ворога, що користується терором, рух діє підпільно – нелегально у формі організації ордену. Рух об'єднує однодумців за якістю, а не кількістю. Сила організації в її конспірації і в організованій дії. Щойно успіхи її акцій та героїчна постава виконавців мобілізує психологічно неорганізовану більшість та формує її світогляд.

Пам'ятаймо, що український націоналістичний рух формувалася в часі, коли на європейському політичному театрі наростали тоталітарні рухи. На сході московський більшовизм, озброєний філософією Маркса і Леніна, а на Заході німецький націонал-соціалізм на ґрунті філософії Ніцше і шопенгауера. Ідея орди та ідея одиниці надлюдини принесли те, що здійснила Друга світова війна і наша сучасність у світі.

Третьою силою, маю на думці ідейною і моральною, а з тим і політичною, яка може сьогодні врятувати від катастрофи світ, є сила, яка виявилася на Львівському процесі Бандери та товаришів у справі вбивства міністра Перацького в травні в 1936 році. На тому процесі, поруч Степана Бандери як Крайового провідника ОУН та головних оскаржених у вбивстві Перацького, виступав Ярослав Стецько – ідеологічний референт Крайової Екзекутиви ОУН.

Спинаємося на цьому епізоді діяльності українського визвольного руху, бо тут чітко виявляється характер того руху, його мета, ідеї, та методи боротьби. Пам'ятаймо, що ОУН, на відміну від УВО, не зосереджувала усієї уваги на бойових акціях. Завданням ОУН, хоч діючи законспіровано в мережі закритих клітин організації, прямувала до революційного перевиховання найширших мас народу. Героїчна постава і боротьба одиниць – членів ОУН мала випростати хребет мільйонів, зігнутий сотнями років неволі, а зокрема спростувати аргументи опортуністів про те, що революційна боротьба ОУН – це "вихід з мотикаю на сонце", що революційна боротьба веде до втрати здобутих цінностей громадського і культурного життя.

Тому мусить пройти процес революційного перевиховання не лише у світогляді, але теж у психіці людини, а з тим у її поставі до життя. ОУН обрала правильний шлях боротьби. Процес Біласа і Данилишина, їх героїчна постава і смерть за принципи нації прихилили до ОУН широкі маси народу, які в рішальну хвилину підуть за прикладом героїства людей національної підметности, концепції власних сил, а не орієнтації на ласку ворога.

Остаточну перемогу за мозок і душу українця ОУН здобула на Варшавському, а згодом на Львівському процесі Степана Бандери та товаришів. Виступи провідних людей дали не лише приклад героїчної постави до життя, готовість посвятити себе для вищого життя, життя спільноти, нації, але дали в коротких реченнях, дозволених в умовах суду, образ свого світогляду, програму своєї дії та мотиви, що до неї вони були покликані.

Щоби сказати цілому світові, а процес Бандери міг бути тією трибуною, головні оскаржені, а в тому і Ярослав Стецько, на вину якого суд доказів не мав, признаються не лише до ролі, яку виконували, але стараються проголосити ті ідеали, в ім'я яких готові прийняти найвищий вимір карі - смерть.

Відмічуючи роковини від втрати цієї історичної вже постаті, послухаймо, що сказав цей муж, тоді 24-річний ідеолог українського націоналізму :

"...Я писав на теми ідеологічно-суспільні, політичні, на теми етики і висував у своїх публіцистичних працях ось що: оцінюючи нинішнє становище взагалі і дійсність, яка панує в українській суспільності та на українських землях, я поставив тезу, що сьогоднішній змісл життя умістовлюється в тому, що ідеалом людини є національно-суспільний ідеал. Національно-суспільну працю не вважаю за заслугу окремих осіб, але за обов'язок кожної людини. Я кажу, що всім зміслом життя мусить бути національно-суспільний ідеал. Вияви егоїстичного моменту в суспільному житті мають стати щонайвище негативним ухилом від національно-суспільного ідеалу життя кожної одиниці....Як редактор "Юнака" і "Юнацтва", зорганізованих для молоді я містив у них статті між іншими про соціальний зміст українського народу. При оцінці розв'язки соціального питання можна умістовити його в чотирьох точках: національний момент, безкласовість, момент етики і момент праці. Я твердив, що єдина праця вирішує про вартість людини і що єдино суспільна справедливість може бути критерієм у вирішуванні соціальних проблем. Я твердив, що в національних рамках кожна одиниця може знайти сенс життя...Я видвигав ідею нового суспільного порядку. Цим новим суспільним порядком має бути ідея солідаризму професій, не клас в економічному розумінні, бо українська суспільність є безкласовою суспільністю людей праці...Далі я висував у своїй діяльності тезу, що Україна повинна стати ідейним і моральним та культурним центром, довкола якого повинні зосереджуватися змагання інших поневолених народів. Україна має бути їхнім ідейним і моральним провідником у їхніх визвольних змаганнях."

/ Цитата наведена Петром Мірчуком у книзі "Нарис історії ОУН" за львівським щоденником "Діло", з передруку "Свободи", ч.ІІІ, з 13 липня, 1936 р./

Ми навели більшу цитату із слова підсудного Ярослава Стецька на Львівському процесі Степана Бандери і товаришів, у якій в загальних рисах стає перед нами платформа державного мужа, прем'єра Державного правління 30-го червня 1941 року, довгорічна дія голови Проводу ОУН і президента АБН.

Від Львівського процесу і його там декларації до його смерти в 1986 році минуло 50 років. У цьому півстолітті його життя і праці відбуло багато подій і залишилася велика спадщина його діл і писань. І за половину того століття важких і трагічних хвилин і років життя він ні на хвилину не обнизив прапора боротьби, яку підняла ОУН в 1929 р., у роки якої зголосився молодим юнаком.

Ярослав Стецько, як усі члени ОУН, був добровольцем; бо ОУН ніколи членів не мобілізувала. Бо про яку мобілізацію і примус може бути мова, коли людина за свій ідеал готова посвятити життя. Мова про ОУН, як орден, а не як партію, в революційному розумінні боротьби відноситься до умов підпільної боротьби. Організаційна дисципліна і провідницька система в рішеннях і виконності обмежена виключно до членів Організації.

Тільки дякуючи організаційній структурі, можна було в перших днях німецько-московської війни на наших землях у Львові не тільки проголосити Акт відновлення української державности, але й зорганізувати Установчі збори, які той Акт проголосили і сформували Тимчасове правління. Тут виявилися народоправні демократичні основи національної політики ОУН супроти свого народу. На тих же основах була створена Українська Головна Визвольна Рада /УГВР/. Організація намагалася включити у визвольну боротьбу та її керівництво усі самостійницькі сили, що готові були чинно поруч ОУН вести боротьбу. Залишалися поза боротьбою лише ті середовища у спільноті, що політично під час війни самоліквідувалися, або пішли на співпрацю із окупантами.

Тільки готові на ризик втрати життя, повні посвяти і жертви люди, могли вести і очолювати організацію. Такими були Степан Бандера, Ярослав Стецько, Роман Шухевич. Їх постава на процесах польських судів повторилася і після німецької окупації в часі Акту відновлення української державности. Вимога Берліну відкликати цей Акт, скінчилася категоричною відмовою і Бандери і Стецька. Повторилася заява полк. Колодзінського, шефа штабу "Карпатської Січі", "в словнику українського націоналіста слово капітуляція не існує". Неустрашими провідники понесли довгорічні кари тюрми, але ідеалів своєї боротьби не відступили.

Їх спротив був спротивом цілої Організації, яка у найважчих умовах воєнного терору і насильства створила власну військову силу Українську Повстанську Армію /УПА/. Її очолив Роман Шухевич.

Після Другої світової війни, коли ОУН очолив Степан Бандера, Ярослав Стецько присвятив свої сили зовнішньому фронтові Антибольшевицькому Бльокові Народів. Нагадаймо факт, що це він ще в 1936 році на процесі Бандери у львові сказав: "Україна повинна стати ідейним, моральним і культурним центром, довкола якого повинні зосереджуватися змагання інших поневолених народів".

Так, Ярослав Стецько, перший після Пилипа Орлика підняв опінію Західногосвіту щодо національного питання Сходу Європи і об'єднав

революційні сили поневолених народів навколо АЕН і співзвучних організацій.

Організаційна його праця прислонила його творчість ідеолога, філософа, співтворця українського націоналізму в різних ділянках його виявів. Він відкинув ідеологію націоналізму як спільного вияву кожного народу. Як кожен нарід - окрема індивідуальність, так націоналізм кожного народу - відбиток його ідеалів.

Український націоналізм в інтерпретації Стецька - вияв глибокого демократизму, респекту до кожної людини, але людини з етосом творчої праці для спільноти і моральними критеріями християнського розуміння добра і зла. Вільний вибір добра з ім'я Бога і нації веде людину до героїства. Перед Богом і нацією кожна людина рівна, але її місце визначає етос праці, ідеали спільноти і посвята їм.

Цитую думку Ярослава Стецька із твору "Етос праці та ідеал героя". Він каже: "Немає гіршої і ліпшої праці з етичної точки зору, так як немає різної якості героїв у пов'язанні з їх місцем в ієрархічній драбині суспільства. Вирішальним є етичний первень. Шевський челядник Дмитро Данилишин залишиться на віки найвищого ступня героєм, не меншим від найвищого ступня провідника".

Ярослав Стецько відійшов від нас назавжди. І всі ми смертні. Але діла лишаються, а коли великі, вони, стають безсмертними. Особливо діла героїв. А до них належав Ярослав Стецько. Належав своїм життям, посвятою, кожнохвицевою готовістю віддати життя за те, в що вірив. Увійшов у історію останніх визвольних змагань і став прикладом етосу праці.

Найбільшу пошану віддамо йому вивчаючи його глибокі думки - ідеї і наслідуючи стиль його життя.

---

"НЕСКОРЕНІ ДІЯЧІ УКРАЇНИ ПРАГНУТЬ ВСТАНОВИТИ В МАЙБУТНІЙ СУВЕРЕННІЙ УКРАЇНІ СПРАВЕДЛИВИЙ НАРОДНОПРАВНИЙ ЛАД, ЩО МАЄ ЗАСНОВУВАТИСЯ НА ВІЛЬНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛЮДИНІ, ВИРАЗНО ГАРАНТУЮЧИ ЇЇ ПРАВА. ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ І ПРОБЛЕМИ ЛЮДИНИ СТАНОВЛЯТЬ НЕГОДРИВНУ ЦІЛІСТЬ. СПРАВЕДЛИВИЙ ЛАД ВИКЛЮЧАЄ ДИКТАТУРУ, ТОТАЛІТАРИЗМ, ТЕРОР І ПАРАЗИТИЗМ. ПАНУВАТИ МАЄ ПРИНЦИП НАРОДНОПРАВНОЇ СПРАВЕДЛИВОСТІ".

З ПОСТАНОВ V ВЗ ОУН

## ПАРАШУТНІ ВІЙСЬКА В НУКЛЕАРНІЙ ВІЙНІ

Тонування термоядерної зброї глибоко модифікує дотеперішню воєнну стратегію і тактику, однак, зі здивуванням зауважуємо, що немає основних змін у стратегічному плануванні бойових дій парашутних військ у випадку атомної війни.

Очевидно, рухливість і вогнеспроможність напр., парашутної дивізії незвичайно збільшилися з часу другої світової війни. Але загальний погляд про її оперативність залишився майже незмінний від 20 років тому. В чому ж справа?!

Оборонна операція кожної парашутної дивізії, киненої до бою, є завжди обмеженою, бо парашутний курінь може зайняти територію тільки від трьох до шести кілометрів пропорційно до положення терену, себто мусимо врахувати в якому терені приходиться оперувати куреневі, це також залежатиме від сили ворожого наступу. Якщо цей наступ буде вестися з великою силою, черівночасно зменшуватиме бойову позицію куреня, бо вона мусить бути скороченою, щоб могли протиставитися вогневою силою ворожому наступові.

Немає сумніву, що захоплюючи якусь територію парашутна частина може бути наражена на атомовий обстріл. Стоїть питання: чи вона зможе втримати терен в умовах нуклеарної війни?

Переважає погляд військових стратегів, що ні. Концентрація війська є завжди наражена на великі втрати в наслідок чи то атомного бомбування чи обстрілу. Противник, розвідавши де саме є вихідні позиції парашутної частини, може-використавши обстріл своєї атомної артилерії, кинути на парашутну частину панцерні з'єднання, проломити позиції й нанести погром даній частині. Більший відсоток парашутної частини може бути зовсім знищений обстрілом нуклеарної зброї, в тому випадку ракетами чи атомною артилерією. Знову ж малі відділи, можуть бути скоро окружені й знищені наступаючими ворожими танковими й мотомеханізованими групами.

Таким чином є дуже мала надія, щоб в умовах нуклеарної війни парашутні частини могли втримувати захоплений терен і відстояти ворожий наступ на своїх вихідних бойових позиціях.

Якже ж тоді можна використовувати парашутні війська в умовах атомної війни?

Парашутні війська можна завжди використати, як це й практикувалось в минулій війні, перекидаючи їх у вороже запілля, однак не з ціллю захоплення й вдержання якогось відтинку чи причілка, бо тоді вся десантна акція засуджена на певну невдачу, але для різних диверсійних акцій у ворожому запіллі, ширення паніки, несподіваних наскоків, знищення баз, тощо.

Оперативність такого характеру мусить мати централізоване планування й контролю, але децентралізоване виконання. Оперативні групи, поділені на сотні або чоти, повинні бути скинені на терен, відповідно підібраний, зокрема гористий, або заліснений, що вможливає добре маскування й утруднює рух ворожих танкових або мотомеханічних частин.

Скинені парашутні частини повинні оминати, як тільки це можливо, безпосередніх ударів із ворогом, а зокрема не намагатися боронити будь-якої позиції.

Швидке просування в терені є особливо важною справою для скинених у вороже запілля парашутних частин. Таке просування відбувається пішком, хоч легкі автомашини можуть бути використані для транспортування зброї, муніції, вираду, боєприпасів, тощо. Для перекидування тяжкої зброї можуть служити також і вертольоти.

Негайне зорієнтування, скоро дія, - це важливий фактор операцій парашутних частин у ворожому запіллі. Засяг дії скинених парашутних частин може бути незвичайно широкий, - це так звана розпорошеність.

Парашутисти можуть діяти навіть малими групами, - по п'ять вояків. Їхнє завдання, ушкоджувати шляхи постачання, робити засідки, нападати на малі конвої, сигнальні осередки, військові склади, летовища, знищувати шляхи зв'язку й комунікації, одним словом робити якнайбільше шкоди й замішання у ворожому запіллі.

При тому треба мати на увазі, що вороже командування також завжди рахується з такою оперативною дією скинених парашутистів, а тому втримує в своєму запіллі окремі охоронні частини, мотомеханізовані або й панцерні частини, чи окремі спец-війська для поборювання повітряних десантів. Тому саме й оперативність десантних груп у ворожому запіллі не є легкою, і такі групи постійно наражені на оточення й знищення.

Як відбувається оперативна дія скинених парашутних частин?

Кожна група залежно від призначеного їй завдання має потрібну кількість вояків, озброєних автоматичною зброєю і протипанцерною. Вона втримує контакт із командиром чоти або сотні з допомогою легкого польового радіоапарату.

Кожна чота, що в такій операції є найбільшою чисельною оперативною групою, діє самостійно й відповідає за акції у визначеному їй терені. Командир відповідає за всі малі групи, і передає їм по радіо доручення. Дуже часто групи мусять діяти самостійно з власної ініціативи, або можуть навіть діяти по безпосередньому дорученні й приказам головної команди. Засяг дії парашутної чоти повинен бути не більший як 150 квадратних кілометрів. Повітряний десант відбувається вночі. Після скинення й віднайдення скиненого виряду й боєприпасів групи відходять самостійно в свої призначені околиці. Зі собою вони забирають необхідні боєприпаси, зброю, виряд і харчі на чотири-п'ять діб.

Треба вистерігатися від акцій в околицях де стаціонують більші військові з'єднання, бо тоді вони залярмовані появою парашутистів можуть робити прочісування терену великими загонами вживаючи тактику оточування, й в такій ситуації, оперативні парашутні групи можуть бути зовсім винищені.

Бойові завдання втконус кожна група звичайно вночі, дуже рідко в день. Очевидно, що повна підготовка до нічної акції повинна відбуватися впродовж дня. При нападі належить вистерігатися приймати бій з обороною об'єкту. Завдання групи є зробити напад, чи пошкодження й зникнути, не наражуючись на знищення.

Які ж є оборонні засоби проти дії парашутних частин?

У першу чергу це належно забезпечити доброю і ефективною охороною всі командні пости, сигнальні осередки, летовища, бази, й всі військові об'єкти. Дальше висилати транспорти добре охоронені, вистерігаючись висилати поодинокі автомашини на шляхах. Проводити прочісування терену по обох сторонах шляху, яким має переїжджати військова валка, постійно провіряти залізничні шляхи, пильно охороняти мости, вести розвідку в терені, й влаштовувати засідки на парашутистів. Очевидно для таких операцій потрібно багато війська. Але все ж таки ліпше є кинути на винищення повітряного десанту потрібну кількість військових частин, ніж допустити, щоб вони наробили багато лиха в запіллі. Провіряючи терен, треба проводити сувору контролю цивільного населення, бо часто парашутисти передосягаються в цивільний одяг. Так само треба обережно вести оперативні дії танками й панцерними возами, бо парашутисти будуть їх знищувати протитанковою зброєю. Для того співдія власної піхоти з танками в такій операції, є дуже потрібна. Найкраще вживати до такої акції спеціально вишколених військ у поборюванні повітряних десантів і партизанки.

В заключенні можемо сказати, що в фронтівій боротьбі в умовах атомної війни парашутні частини не зможуть бути належно використані, але зате їхня роль зростає в бойових акціях у ворожому запіллі, де їм не грозить атомне бомбування чи обстріл. Успіх у виконанні їм дорученого завдання ми завдань, залежить у головній мірі від добре опрацьованого плану оперативних дій, доброго вишколу, скорого просування у ворожому запіллі, розпорошеній дії у широкому тереновому засязі, й шасливому повітряному перекиненні у своє запіллі після виконання доручених завдань.

Одначе, мусимо мати на увазі, що не все вдається, що плянується, навіть в умовах звичайної конвенційної війни, а що ж тоді говорити про атомну війну. Більш правдоподібно, що її не буде взагалі, й що далше будуть війни конвенційні, але можливість такої війни теперішні військові планики не виключають.

-----

### БОЇ ЗА ЛЬВІВ

/ В 70-ЛІТТЯ ЛИСТОПАДОВОГО ЗРИВУ /

Безвихідне воєнне становище осередніх держав з кінцем 1917 р. почало щораз то більше погіршуватися. В Австрії запанував голод, почали вибухати заворушення, зближалась примара хаосу. Всеж таки, Австрія не спішилася розв'язувати українське питання й додержати слова щодо Східньої Галичини, яка на підставі австрійських обіцянок мала бути територіально злучена з Буковиною і творити окрему провінцію. Австрійці виявляли щораз то більшу охоту передати владу в Галичині в руки поляків. Польські підпільні військові організації, що в тому часі повстали в Галичині, почали творити ще більшу небезпеку для українських життєвих інтересів на цій території. Поки переговори українських представників в австрійських високих урядах не давали жадних позитивних наслідків, здоровий розсудок деяких членів тодішнього українського політичного проводу наказав їм шукати забезпечення у власній силі. Єдиним чинником, що міг відвернути небезпеку, була УКРАЇНСЬКА ВІЙСЬКОВА СИЛА.

Розмови на цю тему почалися у Львові в серпні 1918 р. між членами Народнього Комітету. Для підготовлення тієї справи виділено з Комітету групу людей, яка вирішила, що тайну військову силу треба обов'язково творити. Вона була потрібна для того, щоб відперти польські зазіхання на Східню Галичину, як і для того, щоб за допомогою тієї сили у відповідний момент перебрати владу в свої руки. В зв'язку з цією постановою постає за почином д-р Танячкевича Український Генеральний Військовий Комісаріят, головою якого призначено сот. Вітовського. Діяльність Комісаріату, спочатку пинява і несистематична, в другій половина жовтня оживалась і поширилась на провінцію. В тому часі стало ясным, що ще перед зимою прийде в Австрії до великих змін.

На які ж сили міг розраховати Український Комісаріят? Найкраща наша військова одиниця - легіон УСС - перебував тоді в Чернівцях. Розрахунки Військового Комісаріату пішли з тому напрямі, що УСС, перейшовши до Львова, опанує столицю, а тоді за допомогою розміщених на просторі Галичини кадрів українських полків легко вже буде її опанувати. Однак заходи стягнути легіон УСС до Львова не мали успіху.

Військовий Комісаріят мусів спертися на ті сили, що були тоді найближче, отже передусім на відділи львівського гарнізону, в якому українці або становили більшість, або значний процент.

Остаточо при виступі у Львові можна було розраховати найбільше на 2.5 тисячі мало боєздатного елементу. На провінції міг Комісаріят опертися на кадри 77 п.п. в Ярославі, 9 п.п. в Журавщині, 95 п.п., 20 п. стр. в Станислававі, 24 п.п. і 26 п. стр. в Коломії та 35 п.п. в Золочеві. Від половини жовтня Комісаріят заходився дуже пильно над тим, щоб приготувати ті частини до перевороту. Щоб приготувати захоплення влади на провінції та щоб мати змогу вести військово-організаційну працю після перевороту за інструкціями Комісаріату, по більших осередках створено Окружні Команди.

Ворогами і противниками переходу влади в українські руки треба було вважати австро-угорські відділи та поляків. У Львові австрійська влада диспонувала двома добрими пробоевими куренями. Сили поляків спиралися на кількох таємних військових організаціях, що про їхню організаційну та бойову здатність ніхто нічого не міг сказати.

Під кінцем жовтня становище загострилося. 27 жовтня поїхав австрійський делегат до Варшави з пропозицією віддати Галичину Польщі за те, щоб поляки покликали на короля австрійського цісаря Карла.

Тимчасом стало відомо, що в Кракові створено польську Ліквідаційну Комісію, яка 1 листопада мала переїхати до Львова, щоб перебрати владу в свої руки. Українці довше ждати не могли. Сот.Д.Вітовський, приїхавши 29 жовтня до Львова та познайомившись зі станом організації перевороту постановив негайно перебрати владу.

Ще раз впевнившись в намісника Туйна, що австрійський уряд таки не думає передати влади українцям, д-р. Левицький, як президент делегації Української Національної Ради, дає формальну згоду на переворот 31 жовтня. Організаційний референт Військового Комітету почав розсилати до повітових міст кур'єрів з наказом: нічю 31-го жовтня на 1 листопада перебрати владу.

Український Військовий Генеральний Комітет перейменовано на УКРАЇНСЬКУ ГЕНЕРАЛЬНУ КОМАНДУ, що своїм осідком вибрала Народний дім. У склад Генеральної Команди ввійшли: сот. Вітовський, от. Герук, пор. Бутела, пор. Гнатевич, пор. Цюкан, чет. Іванчук, підхор. Паліїв.

Генеральна Команда приступила до потрібного опрацювання захоплення столиці. Встановлено, що 1 листопада, о год. 4 вранці, відділи мають приступити до виконання поставленого їм завдання.

Др. Цюкан домовився з німецькими куренями, що вони не втручатимуть у боротьбі. Точно о год. 4 рано українські відділи приступили до акції в місті. Українські вояки порозброювали вояків інших національностей, заволоділи магазинами та дозброїлися найденою в них зброєю. Короткопісля 4 год. українські вояки зайняли ратуш, Надлісництво, Головну Пошту, залізничі та інші важні місця. Переворот переведено справно й він удався, хоч в акції брало участь не більше 1500 вояків.

Український переворот поляків заскочив. Вони перенесли свій осередок на Новий Світ і 1 листопада, дець по полудні, почали зі школи ім.Сенкевича і Дому Техніків обстрілювати українські стежі. Опісля польські відділи зблизилися до вул. Сапіги і Головного двірця. Також на вул. Городецькій і біля костела Єлисавети вибухла перестрілка. Українському війську забракло сил зліквідувати польський спротив. Другого дня поляки забрали дальші посупи. Вони закріпилися на вул. Бема, здобули трикутник вулиць Янівської, Бема і Городецької та звідтам ударили на Головний Двірць. Здобувши вантажний двірць, поляки забрали там багато крісів і муніції. В такому стані сот. Вітовський проголошує свою димісію, а команду передає полк. Г.Коссакові. 2 листопада по полудні обидві сторони заключають 24 годинне перемир'я. Це вийшло на користь тільки полякам, які за той час вистигли згуртувати ще більші сили. Втрати українці в побільшилися ще й тому, що українська залога головного двірця покинула його вранці 3-го листопада без бою.

Вояки, що їх впроважено в бої перших днів листопада, були переважно діти села. Вони не орієнтувалися в боях у великому місті, губилися, падали духом і часто-густо дезертували.

Українська Генеральна Команда видала наказ на провінцію, щоб усі бозздатні відділи негайно вислати на поміч Львова. Однак, Окружні команди або цього наказу зовсім не виконали, або виконали його несвоєчасно і невміло. Остаточно Генеральна Команда звернулася за допомогою до гетьмана П.Скоропадського, який згодився вислати до Галичини легіон СС. Однак до цього не дійшло, бо Винниченко намовив легіон до активної участі в протигетьманському повстанні.

З другого боку, польська "Начальна Команда" старалася про поміч для поляків із зовні. Їх представники поїхали за допомогою до Варшави, а спеціальні агітатори вербували добровольців на відсіч Львова. Варшавський відділ доручив командантові Краківської воєнної округи, ген. Б. Рої, підготувати експедиційний загін, командантом якого назначено полк. Токаржевського.

Про загальний вислід цих змагань дуже заважила втрата Перемишля. Перемишль був стратегічним ключем до Східньої Галичини. З нього можна було свобідно оперувати в трьох напрямках: на Львів, Хирів і Раву Руську.

Поляки, виступаючи проти українського війська, самі не сподівалися таких скорих та великих успіхів, що вони домоглися вже першого дня. Це сталося тому, що вони повели, безперечно, краще боротьбу за місто, як це робив український сільський елемент. До протиукраїнської кампанії на терені Львова поляки змобілізували все своє цивільне населення. Маючи таку базу, їм легко було організувати бойівки навіть в українському запіллі, які, як відомо, в боях за населені пункти принесли нам багато шкоди. Крім того, поляки вміли краще використовувати кам'яниці як опірні пункти. Вони стріляли до українців з вікон, з льохів, з-за мурів і.т.д., і через те вже з першої хвилини здобули собі тактичну перевагу над українцями. Українські війська, зайнявши Львів, не були приготовані на польській спротив. Вони, через розгубленість проводу і рішучі наступи поляків, мусіли уступати.

Найважливішу акцію виявили поляки 4 листопада, коли вони відбили наступ УСС на Головний Двірець, здобули Дирекцію Залізниці, Духовну Семінарію, зайняли Клепарів і Замарстинів та частину жовківського передмістя. У висліді цих здобутків 5-ХІ фронт проходив такою лінією: від горішньої Стрийської вулиці - Кадецькою, вул. Коперника до Духовної Семінарії, звідти через Єзуїтський парк загинався до площі св. Юра, а від неї через вул. Бема, Янівську, Клепарівську, старий жидівський цвинтар і вул. Шпитальну на Замарстинів.

Українська армія мала такі опірні пункти: касарні при вул. Янівський, Цитаделя, Сойм, касарні Фердинанда й поліції при вул. Казимирівській двірець Підзамча, а пізніше Міська Різниця на Замарстинові. Дальші польські наступи 5 і 6 листопада зраджували вже деяке ослаблення. Українці відбили їх з допомогою надісланих з краю підкріплень, головню УСС, і самі, з наказ нового команданта полк. Коссака, перейшли до наступу, який, однак, не вдався, бо був погано підготований. Через те Українська Команда, яку перейменовано на НАЧАЛЬНУ КОМАНДУ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬК, відкликала полковника Коссака з посту команданта і призначила на його місце полк. Стефанова.

Коли поляки зауважили, що українці припинили наступ, зараз же самі перейшли до наступу. Головно, вони намагалися здобути будинок сойму, австро-угорський банк і цитаделю. Однак тверда повстава оборонців приневолити сильно скривавлених поляків відступити. Вони, переконавшись, що українськими відділами не зможуть розправитись самі, рішилися

чекати помочі з Польщі. Тепер знов почали атакувати українці, що свої наступи спрямували, в першу чергу, на Кадетську Школу. Наступи не вдалися. Зате мали успіх українські акції на півночі, де здобуто Міську Різню, приборкано польське населення на Замартинові та відкинуто поляків до вул. св. Мартина, короля Яна III і Граничної. В цих боях відзначився добровольчий придніпрянський загін ім. Гонти під командуванням полк. Долуда.

Поляки заломилися і, щоб виграти на часі, звернулися до українців, за посередництвом французького старшини Зілсма, з пропозицією перемир'я й переговорів. Одночасно настирливо домагалися помочі з Кракова і Варшави. Очевидно, переговори не довели до нічого й поляки, діждавшись підкріплення, приступили до атаки. Саме 20.XI. з Кракова приїхав до польських частин сильний і добре озброєний відділ під командуванням полк. Токаржевського, а 21.XI. другий під командуванням ген. Рої.

Поляки повели сильний окрильний маневр на півночі і на півдні. Тут польські відділи загналися окружним шляхом аж за український фронт на Личаків, а польська кіннота під Винники. Окруження на півночі полякам не вдалося. Намагання українських відділів знищити ці групи також не мали успіху і полк. Стефанів видав наказ відступити зі Львова. Такому наказові спротивилася Рада Державних Секторів /уряд/ і багато фронтових старшин, головно УСС. Ці останні прямо заявили, що наказу не виконають і залишаються на своїх становищах далі боронити Львова. Після завзятих дискусій полк. Стефанів таки домігся затвердження свого наказу - і о год 20-тій розіслано накази про відступ зі Львова. Нещасний наказ довелося виконати. Перед північчю українські відділи опустили Львів. Бої за Львів були початком польсько-української війни, перша фаза якої проявилася наступом поляків на столицю Галичини.

---

#### ЗМІСТ

СТОР.

- 1/ ДО ПРОГРАМИ ВИШКОЛУ ЮНАЦТВА ТА МОЛОДИХ КАДРІВ.
- 5/ СПРАВИ ПОСТАНОВКИ ПРАЦІ В ЮНАЦТВІ ОУН.
- 8/ ПОСТАНОВИ VII ВЗ ОУН У СПРАВАХ ЮНАЦТВА .
- 14/ ПОСТАНОВИ В СПРАВАХ МОЛОДІ.
- 18/ УКРАЇНСЬКЕ ПОЛІТИЧНЕ ЖИТТЯ ПОЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ.
- 24/ В РОКОВИНІ СМЕРТИ ЯРОСЛАВА СТЕЦЬКА.
- 29/ ПАРАШУТНІ ВІЙСЬКА В НУКЛЕАРНІЙ ВІЙНІ.
- 31/ БОЇ ЗА ЛЬВІВ.

---

ЗА УКРАЇНСЬКУ САМОСТІЙНУ СОВОРНУ ДЕРЖАВУ !

---

БЮЛЕТЕНЬ Ю.ОУН ПРИЗНАЧЕНИЙ ЛИШЕ ДЛЯ ЧЛЕНІВ Ю.ОУН ТА ОРГАНІЗОВАНИХ  
СИМПАТИКІВ ОРГАНІЗАЦІЇ, А НЕ ДЛЯ ШИРШОГО РОЗПОВСЮДЖЕННЯ!